Sprawozdanie administracyjne

Wydziału Powiatowego

powiatu toruńskiego

za czas

od 1. IV. 1927 r. do 31. III. 1928 r.

Czcionkami Drukarni Biurowej Wydziału Powiatowego.

Sprawozdanie administracyjne

Wydziału Powiatowego

powiatu toruńskiego

za czas

od 1. IV. 1927 r. do 31. III. 1928 r.

Stosownie do postanowień § 127 ordynacji powiatowej z dnia $\frac{\text{13 grudnia 1872.}}{\text{19 marca 1881.}}$ Wydział Powiatowy przedkłada Sejmikowi Powiatowemu sprawozdanie administracyjne za czas od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r.

Toruń, dnia 31 marca 1928 r.

Wydział Powiatowy powiatu toruńskiego
(—) Dr. Dominik Bogocz
Przewodniczący i Starosta Powiatowy

Statystyka

Daty statystyczne opierają się na ogólnym spisie ludności, przeprowadzonym dnia 30 września 1921 r. Według tego spisu wynosi liczba ludności w 2 miastach 66 gminach (obecnie 69 gminach) i 62 obszarach dworskich (obecnie 59 obszarach dworskich) 53.823 osób.

Podział tej liczby jest następujący:

	Ludności ogółem	mężczyzn	kobiet	rz. katol.	ewang.	Starozakonni	Inne wyznania
Miasta	13930	6662	7268	12476	1345	72	37
Wsie	39893	19052	20841	28227	11486	4	176
Razem	53823	25714	28109	40703	12831	67	313

Na dzień 1 stycznia 1927 r. przeprowadzono w powiecie toruńskim nieurzędowy spis ludności który wykazał następujące cyfry:

ogólna liczba ludności w powiecie		55.262
z tego polaków		47.029
niemców		8.048
niemców obywateli polskich	7429	
optantów	557	
obywateli niemieckich	62	
innej narodowości		185

77 żydów, 101 azylantów (Rosjan - Ukrainców) i 7 innych cudzoziemców).

Powierzchnia powiatu wynosi 884 km/2.

Przeprowadzony w roku 1927 spis zwierząt wykazał, że w powiecie toruńskim znajduje się:
10347 koni, 25488 sztuk bydła rogatego, 28700 sztuk trzody chlewnej, 12836 owiec.

Administracja.

a) Reprezentacja powiatu toruńskiego.

Starostą Powiatowym a zarazem Przewodniczącym Wydziału Powiatowego powiatu toruńskiego jest od 5 maja 1926 r. p. Dr. Dominik Bogocz.

Deputowanymi Powiatowymi są:

1) Tadeusz Kentzer, obywatel ziemski w Lipniczkach,
2) Leon Czarliński, dzierżawca majątku w Brąchnowie.

Panowie wymienieni zostali wybrani przez Sejmik Powiatowy dnia 16 grudnia 1927 r., zatwierdzeni dekretem Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 10 lutego 1928 r. l. dz. III. A. Nr. 925-28, a wprowadzeni w urzędowanie i zaprzysiężeni na posiedzeniu Sejmiku Powiatowego w dniu 30 marca 1928 r. Kadencja ich trwa lat 6. t. j. do 30 marca 1934 r.

Kolegjum Wydziału Powiatowego składa się z następujących Panów:

1) Starosta Dr. Dominik Bogocz, jako Przewodniczący
2) Stanisław Cywiński, oberżysta w Gostkowie,
3) Albin Czarnecki, rolnik w Młyńcu,
4) Tadeusz Kentzer, obywatel ziemski w Lipniczkach,
5) Bronisław Kurzętkowski, burmistrz w Chełmży,
6) Bronisław Orłowski, robotnik w Grębocinie,
7) Kazimierz Raciniewski, rolnik w Łążynie.

Sejmik Powiatowy.

W czasie sprawozdania złożyli mandat członka Sejmiku Powiatowego następujący Panowie:

1) Wincenty Czarliński, obywatel ziemski w Brąchnowie,
2) Michał Chrzanowski, szachmistrz w Chełmży.

Członka Sejmiku Powiatowego p. Juljana Pfitznera z Wrzosów pozbawił Sejmik Powiatowy na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 1927 r. na 3 lata prawa do brania udziału w zastępstwie i administracji powiatu toruńskiego, a na jego miejsce powołano następnego kandydata z tej samej listy.

Na dzień 31 marca 1928r. był skład Sejmiku Powiatowego powiatu toruńskiego następujący:

Przewodniczący:

1) Dr. Bogocz Dominik, Starosta Powiatowy - Toruń

Członkowie:

1. Adamczak Jan, nauczyciel - Gronowo, - złożył w międzyczasie mandat.-
2. Cieszyński Franciszek, rolnik - Złotorja,
3. Cieszyński Leon, cieśla - Lubianka,
4. Cymbrowski Tymoteusz, emeryt. rektor szkolny - Chełmża,
5. Cywiński Stanisław, oberżysta - Gostkowo,
6. Czarnecki Albin, rolnik - Młyniec,
7. Dołatowski Franciszek, małorolny - Otłoczyn,
8. Dwojacki Feliks, kowal - Lubianka,
9. Gulgowski Polikarp, ks.proboszcz - Kiełbasin,
10. Karczewski Antoni, murarz - Chełmża,
11. Kries Ewald, właściciel ziemski - Sławkowo,
12. Krzywdziński Aleksander, młynarz - Ręczkowo,
13. Kurzętkowski Bronisław, burmistrz - Chełmża,
14. Małecki Wojciech, robotnik - Ostaszewo,
15. Nehring Stanisław, dekarz - Chełmża,
16. Nowicki Michał, zegarmistrz - Chełmża,
17. Orlewicz Kazimierz, inspektor cukrowni - Chełmża,
18. Orłowski Bronisław, robotnik - Grębocin,
19. Paczkowski Jan, właściciel - Skąpe,
20. Raciniewski Kazimierz, rolnik - Łążyn.

21. R o s a Stanisław, mistrz stolarski - Podgórz,
22. R o s e k Franciszek, robotnik - Kamionki,
23. S t u c z y ń s k i Stanisław, kowal - Grzywna Biskupia,
24. S z c z a n i e c k i Jan, właściciel ziemski - Nawra,
25. S z c z e p k o w s k j Jan, rolnik - Otłoczyn,
26. S z l o s e k Stanisław, rolnik - Lulkowo,
27. S z u l c Adolf, rolnik - Nieszawka,
28. T r e i c h e l Kazimierz, robotnik - Pluskowęsy,
29. T r e n k e l Wilhelm, rolnik - Chełmża,
30. T r u s z c z y ń s k i Michał, robotnik - Kiełbasin,
31. W e b e r Tadeusz, burmistrz - Podgórz,
32. W o j c i e c h o w s k i Franciszek, rolnik Lulkowo,
33. Z a w i ł o w s k i Tomasz, mistrz kowalski - Warszewice,
34. Ż u r e k Walenty, rolnik - Czarnowo,
35, Ż w i e r s k i Stanisław, rolnik - Grzywna,
36. mandat wolny z powodu złożenia tegóż, następnego kandydata nie wprowadzono jeszcze w urzędowanie.

S e j m i k W o j e w ó d z k i.

Z powodu upływu kadencji dotychczasowych członków Sejmiku Wojewódzkiego, na posiedzeniu w dniu 4 listopada 1927 r. wybrał Sejmik Powiatowy do Sejmiku Wojewódzkiego następujących Panów:

Na członków:

1. K e n t z e r Tadeusz, obywatel ziemski - Lipniczki,
2. C z a r n e c k i Albin, rolnik - Młyniec,
3. M a l i n o w s k i Walenty - Toruń, ul.Piekary 14.

Na zastępców

1. N o w i c k i Michał, zegarmistrz - Chełmża,
2. S z c z e p k o w s k i Jan, rolnik - Otłoczyn,
3. C i e s z y ń s k i Leon, cieśla - Lubianka.

b) A d m i n i s t r a c j a w e w n ę t r z n a.

W czasie sprawozdawczym (1 kwietnia 1927. - 31 marca 1928.) wpłynęło do Wydziału Powiatowego 14.284 spraw.

Kolegjum Wydziału Powiatowego odbyło w zakresie sprawozdawczym 16 posiedzeń. Pod obrady i uchwały przyszło 2.324 spraw.

Sejmik Powiatowy odbył w okresie sprawozdawczym 5 posiedzeń i załatwił 87 spraw.

Udział Członków Sejmiku i ilość załatwionych na poszczególnych posiedzeniach spraw przedstawia się następująco:

Posiedzenie dnia	Obecnych członków	Nieobecnych usprawiedliwionych	Nieobecnych nieusprawiedliwionych	Ilość spraw załatwionych
27. maja 1927	28	4	4	18
4. listopada 1927	32	3	1	20
16. grudnia 1927	23	10	3	17
24. lutego 1928	32	2	2	19
30. marca 1928	23	7	5	12

Z ważniejszych uchwał Sejmiku Powiatowego wypada nadmienić:

27. maja 1927.

1) Uchwalono budżet dodatkowy na okres gospodarczy 1926 na sumę 31.160,39 zł. a na I. kwartał 1927. na sumę 52.507,13 zł.

2) Z czystego zysku Powiatowej Kasy Oszczędności przekazał Sejmik Powiatowy 50.000 zł. na ogólne cele powiatowe (budżetu) a 7.786,78 zł. na cele Powiatowej Kasy Oszczędności (zakupienie nowych drzwi żelaznych),

3) Ustalono budżet na rok 1927/28 na 785.031 zł.

4) Uchwalono z zastrzeżeniami przejęcie w administrację powiatową dróg wojskowych.

5) Na zalesienie nieużytków rolnych przeznaczył Sejmik Powiatowy z funduszów powiatu 6.000 zł.

4. listopada 1927.

6) Ustalono statut regulujący prawa i obowiązki położnych powiatowych.

7) Ustalono statut regulujący skład wydziałów wójtowskich w powiecie toruńskim,

8) Wybrano do Sejmiku Wojewódzkiego 3 członków i 3 zastępców.

16. grudnia 1927.

9) Uchwalono nowy statut dla Lecznicy Powiatowej oraz taryfę opłat w tejże Lecznicy,

10) Zmieniono statut o pobieraniu opłat administracyjnych.

11) Wybrano 2 deputowanych powiatowych.

24. lutego 1928.

12) Ustalono budżet powiatowy na okres gospodarczy 1928/9 na końcową sumę 1.075.300 zł.

13) Postanowiono wybudowanie dwóch nowych szos w powiecie i przyczynić się do budowy trzeciej szosy, którą to budowę przeprowadza Starostwo Krajowe.

30. marca 1928.

14) Uchwalono instrukcję kasowo - rachunkową dla Powiatowej Kasy Komunalnej.

c) Urzędnicy Wydziału Powiatowego.

A. Wydział Powiatowy:

I. Mianowani dożywotnio.

1. Weiss Augustyn, naczelny sekretarz,		grupa	VII. uposażenia.
2. Marcinkowski Jan, inspektor samorządu gminnego		„	VIII. „
3. Barwicki Wiktor, st. sekretarz		„	VIII. „
4. Rozwadowski Maksymiljan, sekretarz,		„	IX. „
5. Szczech Jan, asystent,		„	X. „

II. kontraktowi.

6. Perkulli Paweł, registrator,		„	XI.d. „
7. Byra Konstanty, kancelista,		„	XIV.f. „
8. Musiałowski Franciszek, kasztelan,		„	XV.f. „
9. Marcinkowska Czesława, kancelistka,		„	XII.c. „
10. Garstecka Helena, kancelistka,		„	XII.a. „
11. Świtajska Marta, kancelistka,		„	XII.a. „

B. Administracja drogowa - oddział budowlany.

12. Czachert Roman, budowniczy powiatowy,	kontr.	grupa	VII. „
13. Osieka Feliks, p.o. sekret. techn.,	stały	„	XI. „
14. Chrzanowski Bolesław, drogomistrz,	„	„	XI. „
15. Piotrowski Władysław, „	„	„	XI. „
16, Sierakowski Władysław, „	kontrakt.	„	XII.f. „
17. Skalmowski Aleksander, „	stały	„	XI. „

pozatem pracuje na szosach 33 drożników.

C. Powiatowa Kasa Komunalna.

18. Zaleski Michał, rachmistrz,	stały	grupa	VII. „
19. Janicki Władysław, kasjer,	kontrakt.	„	X.d. „
20. Kowalska Emilia, książkowa	„	„	XI.f. „

D. Komunalna Kasa Oszczędności.

21. Kowalski Michał, dyrektor,	stały	grupa	VII. „
22. Błaszak Michał, kontroler,	„	„	X. „
23. Tetzlaff Edward, książkowy,	„	„	IX. „
24. Janikowski Stefan, kasjer,	„	„	IX. „
25. Nogalski Alfons, książkowy,	kontrakt.	„	IX. „
26. Śmieja Hubert, książkowy,	„	„	VIII. „
27. Mendyka Marcin, stróż i woźny,	„	1800	zł. rocznie.

E. Emeryci i wdowy.

1. Wdowa po emeryt. registratorze Schroederze,
2. „ po sekretarzu Wydziału Powiatowego Tarandt,
3. „ i sieroty po drożniku Efcińskim,
4. „ i sieroty po drożniku Telkowskim.

Podział czynności w Wydziale Powiatowym, Powiatowej Kasie Komunalnej i Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu toruńskiego jest następujący:

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko, imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. I.	Augustyn W e i s s naczelny sekretarz Wydziału Powiatowego	1. Ogólny nadzór nad całą biurowością Wydziału Powiatowego, szczególnie kancelarją i registraturą, 2. Podział poczty na referaty, 3. Sprawy personalne i dyscyplinarne wszystkich urzędników Wydziału Powiatowego i kas, 4. kontrasygnacja wszelkiej korespondencji wychodzącej z Wydziału Powiatowego przed podaniem referatów do podpisu Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego, 5. Przygotowanie spraw na posiedzenie Wydziału i Sejmiku Powiatowego. 6. Prowadzenie protokołów na posiedzeniach Wydziału i Sejmiku Powiatowego, 7. Wybory do powiatowych ciał samorządowych, 8. Sprawy sporno - administracyjne, 9. Sprawozdania administracyjne Wydziału Powiatowego.
B. II.	Roman C z a c h e r t budowniczy powiatowy w jego zastępstwie Feliks O s i e k a p.o. sekretarza techn.	1. Cała administracja dróg i mostów powiatowych, wojewódzkich i państwowych, a mianowicie: Opracowanie projektów i kosztorysów budować się mających względnie naprawianych dróg i mostów, nadzór nad prowadzeniem budowy nowych względnie naprawy istniejących dróg i mostów, zakup potrzebnych do tego materjałów, odbiór zakupionych materjałów i zbadanie ich co do ich jakości i należytej dostawy, w ogóle wykonanie technicznego nadzoru nad drogami i mostami, 2. Nadzór nad personelem drogowym, szoferem powiatowym, palaczem i stróżem w gmachu starostwa pod względem wykonania obowiązków służbowych przez ten personel. Wszelkie inne sprawy personalne i dyscyplinarne tegóż personelu należą do referatu B. I. 3. Policja budowlana, t. zn. techniczne badanie wszelkich rysunków budowlanych, nadesłanych przez urzędy policyjne wzgl. władze powołane do udzielenia zezwoleń na budowle, ustalenie i ściąganie opłat administracyjnych za wykonanie tegóż nadzoru, wykonywanie wszelkich poleceń starosty jako wyższej władzy pojicyjnej w dziedzinie policyjno - budowlanej,

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko,imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. II·	Roman Czachert budowniczy powiatowy w jego zastępstwie Feliks Osieka p.o. sekretarza techn.	4. Nadzór nad wszelkiemi nieruchomościami i ruchomościami stanowiącemi własność powiatu, opinjowanie o ich stanie, zaprojektowanie koniecznych napraw przy przedłożeniu kosztorysów, 5. Opinjowanie spraw wodnych i meljoracyjnych, 6. Sprawy Związku Elektryfikacyjnego Chełmno - Świecie - Toruń, 7. Techniczne badanie i opracowanie spraw związków drogowych, 8. Zakup materjału potrzebnego wewnątrz gmachu starostwa - opał, światło, woda, etc.- i sprawdzanie oraz poświadczanie odnośnych rachunków.
B.IV.	Jan Marcinkowski Inspektor Samorządu gminnego.	1. Sprawy osobowe - mianowanie, zatwierdzenie etc. - oraz dyscyplinarne; wójtow, sołtysów, przełożonych obszarów dworskich i urzędników stanu cywilnego, 2. Wybory i zatwierdzenia członków zarządu w gminach wiejskich, jakoteż ich sprawy dyscyplinarne, 3. Lustracje wójtostw, sołectw, urzędów stanu cywilnego, 4. Budżety gmin wiejskich, wójtostw i związków celowych - ostatnie po ich zbadaniu pod względem celowości przez budowniczego powiatowego, - 5. Roczne zamknięcia rachunków kasowych gmin wiejskich, wójtostw i związków celowych 6. Wszelkiego rodzaju statuty podatkowe, opłat etc. gmin wiejskich, wójtostw i związków celowych, - Opracowanie statutów podatkowych gmin wiejskich następuje za uprzednim porozumieniem się z referatem B.V. - 7. Przegminowanie terenów gmin wiejskich, obszarów dworskich i ewent. gmin miejskich, 8. Sprawy majątkowe gmin wiejskich, 9. Sprawy wynikająca z ustawy o stanie osobowym - urzędów stanu cywilnego. -
B. V.	Wiktor Barwicki st. sekretarz podatkowy.	Podatkowość powiatowa a mianowicie: wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych - powiatowych jak: 1. dodatków komunalnych do państwowego podatku dochodowego,

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko, imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. V.	Wiktor Barwicki st. sekretarz podatkowy.	2. dodatków do państwowego podatku gruntowego, 3. rozdział przypadających dla powiatu udziałów w państwowych podatkach od spożycia i zużycia, od obrotu, patentów akcyzowych itp. 4. Wymiar i pobór samoistnych podatków komunalnych od przedmiotów zbytku, psów, prawa polowania, spadków i darowizn, opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości, 5. Opracowanie wszelkich powiatowych statutów podatkowych o samoistnych podatkach komunalnych jakoteż i przygotowanie odnośnych uchwał, 6. Przygotowanie materjału i uchwał co do pobierania dodatków komunalnych do podatków państwowych.
B. VI.	Jan Szczech Asystent Wydziału Powiatowego.	1. Wymiar i pobór powiatowych opłat specjalnych za nadmierne używanie dróg powiatowych, 2. Wymiar i pobór państwowego podatku od nieruchomości, 3. Opracowanie zleceń wszelkich władz i urzędów o przymusowe ściągnięcie należytości - czy to podatkowych czy też innych, - 4. Sprawy szkolnictwa powszechnego, utrzymanie szkół, budżety szkolne - w porozumieniu z referatem B. IV. - przymusowe ściąganie należytości szkolnych, 5. Sprawy pożarnictwa, ochotniczych i przymusowych straży pożarnych, organizowanie i subwencjonowanie tychże, 6. Sprawy rolnictwa, subwencjonowanie tegóż, subwencjonowanie stacji hodowlanych, licencjonowanie stadników, opracowanie spraw wynikających z ustawy o państwowym nadzorze nad buhajami, 7. Opracowanie wniosków wynikających z ustawy alkoholowej, 8. Sędziowie rozjemcy.
B. VII.	Maksym. Rozwadowski Sekretarz Wydziału Powiatowego.	1. Zapomogi ubogich w związkach ubogich, 2. Sprawy umysłowo chorych, ociemniałych, głuchoniemych, 3. Mianowanie i urzędowanie radców sierot, 4. Pośrednictwo pracy, sprawy bezrobocia, jego zwalczanie itd., fundusz bezrobocia, 5. Przekazanie do pracy przymusowej osób do pracy niechętnych, 6. Walka z chorobami zaraźliwemi, epidemjami,

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko,imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. VII.	Maksym. Rozwadowski Sekretarz Wydziału Powiatowego.	7. Szczepienie ochronne - przeciw ospie itp.- 8. Sprawy towarzystw oświatowych, sportowych, społecznych i dobroczynnych, kolonje letnie, 9. Walka z lichwą, 10. Sprawy akuszerek powiatowych, kursy akuszeryjne, 11. Sprawy Lecznicy Powiatowej w Chełmży, 12. Utrzymanie w porządku Dziennika Ustaw - to znaczy jego uzgodnienie z ukazującemi się nowemi rozporządzeniami, ustawami, uzupełnienie w nim ogłoszonych już rozporządzeń i ustaw etc., sprostowań itd., 13. Zawiadywanie biblioteką powiatową, prowadzenie spisu i kartoteki ksiąg i utrzymanie tych ewidencji w stałym i należytym porządku.
	Registratura: 1. registrator Paweł Perkulli 2. pom. registr. Konst. Byra	Prowadzenie registratury Wydziału Powiatowego, dziennika podawczego, terminarzy generalnych i specjalnych, utrzymanie w porządku akt, przyczem do specjalnych obowiązków pomocnika registratora Byry należy wykonywanie druków na drukarni podręcznej.
	kancelarja: 1. Czesł. Marcinkowska 2. Marta Świtajska 3. Helena Garstecka	Wykonywanie wszelkich czystopisów i powielań na ręcznych powielaczach,- w razie potrzeby pomaga przy powielaniu pomocnik registratury Byra.- Obsługiwanie centrali telefonicznmj.
	Ekspodycja: woźny, Franciszek Musiałowski	Służba w przedpokoju starosty, utrzymanie w porządku gabinetu starosty, ekspedycja wszelkich listów i i innych przesyłek Wydziału Powiatowego, prowadzenie listy portoryjnej.
	Szofer: Józef Iwański	Obsługa samochodów powiatowych i utrzymanie ich w wzorowym porządku, wykonanie wszelkich potrzebnych napraw przy nich, o ile je wykonać potrafi, nadzór nad utrzymaniem porządku w gmachu starostwa, wykonanie drobniejszych napraw w nim, o ile je wykonać potrafi. Conajmniej dwa razy w roku przeprowadza szofer rewizję urządzenia pożarniczego w gmachu starostwa na jego funkcjonowanie i poucza woźnych i obsługę w Starostwie o sposobie jego zastosowania. Gaśnice automatyczne - Minimax - badać należy raz w roku praktycznie.

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko, imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. III.	Michał Zaleski Rachmistrz	**Powiatowa Kasa Komunalna.** Kasowość i rachunkowość Wydziału Powiatowego a mianowicie: 1. Układanie i wypracowanie budżetów powiatowych i prowadzenie związanej z tem korespondencji, 2. Prowadzenie kontroli nad właściwym i zgodnym z przepisami wykonaniem budżetu powiatowego, 3. Kontrasygnacja wszelkich asygnacji do Powiatowej Kasy Komunalnej, 4. Nadzór nad należytem prowadzeniem Powiatowej Kasy Komunalnej i personelem przydzielonym to tej kasy, 5. Wystawianie miesięcznych list płac urzędnikow i funkcjonarjuszy Wydziału Powiatowego i wszelkich innych należytości tychże urzędników z funduszów powiatowych oraz związane z tem wystawienie list potrąceń z poborów urzędników - podatków, składek ubezpieczeń społecznych itp.- 6. Wystawienie wszelkich asygnacyj za dostawy wszelkiego rodzaju materjałów etc. na rachunek Wydziału Powiatowego - po zatwierdzeniu zgodności rachunków przez zamawiającego dane materjały etc.- 7. Prowadzenie przepisami nakazanych wszelkich inwentarzy ruchomości i nieruchomości powiatowych, długów, kapitałów, rent, etc. 8. Czuwanie nad terminowem uskutecznieniem wydatków i wpływem dochodów powiatowych, 9. Sporządzanie miesięcznych i rocznych sprawozdań i zamknięć kasowych Powiatowej Kasy Komunalnej dla wszelkich władz i urzędów tak państwowych jak i samorządowych. 10. Zastępstwo dyrektora Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu toruńskiego - o ile nowy statut organizacyjny tejże kasy nie postanowi inaczej.-
	Władysław Janicki Kasjer	1. Przyjmuje wszelkie wpłaty na rzecz Powiatowego Związku Komunalnego powiatu toruńskiego, 2. dokonuje wszelkich wypłat tegoż związku - jedne i drugie na zasadzie przepisowych asygnacyj względnie ksiąg bierczych,- 3. wykonuje kasowe czynności zlecone powiatowi - np. ściąganie i odprowadzenie państwowych podatków etc.-

Nr. Wydziału	Urzędnika Nazwisko, imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
B. III.	Władysław Janicki Kasjer	4. prowadzi następujące księgi kasowe: a) podręczne książki dochodów i wydatkow, b) ewidencję podatków powiatowych, ich wpłatę, c) księgę awizacyj pocztowych i księgę portoryj, d) rejestr depozytów walorowych, 5. stwierdza akta podatkowe i inne, 6. sporządza zestawienia miesięczne podatku od nieruchomości i od umów, 7. układa i zeszywa codziennie załatwione dowody kasowe, 8. pełni funkcje egzekutora powiatowego, 9. ponadto wykonuje te czynności kasowe, które rachmistrz mu od wypadku do wypadku zleci.
B. III.	Emilja Kowalska książkowa	prowadzi następujące księgi kasowe: 1. dziennik ogólny i kasy, 2. księgę bierczą, 3. księgę sum przechodnich, i zaliczek, 4. księgę depozytów walorowych i gotówkowych, 5. księgę dziennych zamknięć, 6. księgi i dalsze ewidencje państwowego podatku gruntowego, 7. pilnuje należytego i terminowego zwrotu wypłaconych zaliczek, 8. wypisuje kwity kasowe, 9. sporządza miesięczne zestawienia podatkowe dla Starostwa Krajowego, 10. wypisuje nakazy zajęcia za zaległości powiatowe i kontroluje ich wykonanie, 11. prowadzi księgi poleceń egzekucyjnych - wszystkich, - 12, prowadzi księgi obrachunkowe egzekutora powiatowego, 13. ustawia zestawienia miesięczne i roczny bilans dla sum przechodnich, depozytów i zaliczek.
	Dyrektor Powiatowej Kasy Oszczędności Michał Kowalski	Komunalna Kasa Oszczędności powiatu toruńskiego. Kierownictwo, pertraktacje z klientelą, korespondencja, przygotowanie spraw na posiedzenie Zarządu Kasy, informacje, prowadzenie księgi składowej papierów wartościowych, sporządzenie sprawozdań dla wyższych urzędów, Urzędu Statystycznego i Banku Polskiego, oraz rocznego bilansu.

Urzędnika Nazwisko, imię i charakter służbowy	Załatwia sprawy
Michał Błaszak Kontroler	Prowadzenie księgi konto - korent, prowadzenie kartotek kontowych, wyciągów dziennych z kont, przekazów, rachunków banków i P.K.O. wraz z odnośnemi księgami, zestawień miesięcznych i rocznych kont bieżących i wkładów oszczędnościowych, jakoteż odnośnej korespondencji, prowadzenie kasetek.
Edward Tetzlaff Kasjer	Prowadzenie Kasy, kontroli księgi głównej i wkładów oszczędnościowych, portfelu wekslowego z wypisywaniem uwiadomień o płatności weksli, księgi pocztowych wpływów przekazowych.
Stefan Janikowski Książkowy	Prowadzenie wekslowej księgi składowej, redyskonta w Banku Polskim i Banku Komunalnym, hipotek miejskich, wiejskich i pożyczek amortyzacyjnych wraz z odnośnemi manuałami, oraz inkasa weksli,
Alfons Nogalski Asystent	Księga kontroli kont bieżących, wkłady oszczędnościowe wraz z odnośną księgą, sprawy pożyczek państwowych polskich i wojennych niemieckich, załatwianie spraw w bankach i na poczcie oraz w mieście.
Hubert Śmieja Książkowy	Główne księgi kasowe, manuał do księgi wekslowej, kartoteki wekslowe, obliczanie dyskonta, badanie weksli i papierów wartościowych, księga protokólarna posiedzeń Zarządu Kasy, odnośna korespondencja.
Marcin Mendyka Stróż	Nocne stróżowanie, posłaniec.

Majątek powiatu toruńskiego

L. p.	Oznaczenie majątku	Obszar	Zapisany w księdze wieczystej			Ubezpieczony od ognia			Wartość	
			miejscowość	tom	karta	w towarzystwie	za polisą	na kwotę	zł.	gr.
1.	Dom powiatowy w Toruniu	0,13,85 0,16,79 0,30,64	Toruń Stare-miasto	17	487	Pom. Stow. Ubezpieczeń	311646	99.456,-	235.000,	-
2.	Nieruchomość w Toruniu przy ul. Podmurnej 70.	1 a 22 m/2	Toruń Stare miasto i Toruń Podmurna	15	467 42	od ognia w Toruniu.	316147	7.000,-	15.600,	-
3.	Nieruchomość w Toruniu przy ul. Podmurnej 58/64	3530 m/2	- " - " -	13	42 43	- " -	316144	12.500,-	48.000,	-
4.	Lecznica Powiatowa w Chełmży	0,22,20 3,90		9 14 6	132. 334 100 i 101	- " -	316151	79.975,-	118.000,	-
5.	Inwentarz Lecznicy Powiat. w Chełmży	—	—	—	—	- " -	22207 a	125.000,-	150.000,	-
6.	Nieruchomość w Rzęczkowie		Rzęczkowo	9	189	- " -	316141	14.826,-	20.400,	-
7.	Nieruchomość w Rzęczkowie		Rzęczkowo	9	208	- " -	316142	20.075,-	36.500,	-
8.	Nieruchomość w Starym Toruniu		Górsk	1	68	- " -	316148	7.719,-	5.000,	-
9.	Nieruchomość w Grębocinie	1.27,48	Grębocin	8	191	- " -	316135	6.332,-	10.375,	-
10.	Szkółka powiatowa drzewna w Grębocinie	0,58,72	Grębocin	8	183	—	—	—	3.000,	-
11.	Nieruchomość w Rogówku	0,26,30	Rogówko	1	32	- " -	316140	7.959,-	9.900,	-
12.	Dom drogowy w Wielkiej Złejwsi	25,67 ar	Wielka Zławieś	2	29	- " -	316150	7.583,-	11.275,	-
13.	Dom drogowy w Lubiance	0,50,98 ha	Lubianka	1	2	- " -	316137	18.917,-	12.450,	-
14.	Dom drogowy w Kończewicach	—	—	—	—	- " -	316136	5.187,-	8.600,	-
15.	Dom Drogowy w Pluskowęsach	0,25,61	Pluskowęsy	1	1	- " -	316139	3.652,-	5.500,	-

Majątek powiatu toruńskiego

L. p.	Oznaczenie majątku	Obszar	Zapisany w księdze wieczystej: miejscowość	tom	karta	Ubezpieczony od ognia: w towarzystwie	za polisą	na kwotę	Wartość zł. gr.
16.	Dom drogowy w Brzeźnie	0,24,38	—	—	—	Pom. Stow. Ubezp. od ognia w Toruniu.	316149	4.888,-	7.875, -
17.	Szkółka powiatowa w Grzywnie Szlach.	0,12,04	Grzywna	1	3		—	—	800, -
18.	Stajnia i szałas w Chełmży	0,6,10	—	—	—	- „ -	316152	321,-	500, -
19.	Szałas w Łysomicach	—	—	—	—	- „ -	316138	531,-	1.000, -
20.	Szkółka pow. drzewna w Kuczwałach	0,09,89	Kuczwały	2	5	—	—	—	500, -
21.	Szkółka pow. drze- w Grzywnie	ca 0,05,00	—	—	—	—	—	—	1.000, -
22.	Dom drogowy w Wrzosach	0,22,33	Wrzosy	5	182	- „ -	316143	3,590,-	4.500, -
23.	Szkółka pow. drze- w Lubiance		Lubianka			—	—	—	4.000, -
24.	Grunta przy kolejce Chełmża - Mełno	0,01,15 0,51,99 0,31,06 0,84,20	Chełmża Bielczyny Skąpe	23 4 1	580 70 2	—	—	—	1.000, -
25.	Grunta przy kolejce Toruń - Lubicz	0,72,36 0,50,63 0,40,58 1,63,57	Lubicz	—	—				300, -
26.	Grunta w Wrzosach	0,29,35		1	7				300, -
27.	Most na Drwęcy w Złotorji	—							45.000, -
28.	Sprzęty i narzędzia drogowe					- „ -	8215 a	3.775,-	20.000, -
29.	Wał parowy z przyborym,					- „ -	316137	5.000,-	14.000, -
30.	**Wartość nadkompletnego materjału szosowego budow.**					—	—	—	30.000, -

Majątek powiatu toruńskiego

L. p.	Oznaczenie majątku	Obszar	Zapisany w księdze wieczystej			Ubezpieczony od ognia			Wartość zł. gr.
			miejscowość	tom	karta	w towarzystwie	za polisą	na kwotę	
31.	Samochód powiat. „Benz“					Poznański Bank Ubezp. od odpowiedzialn. cywiln. od ognia i wypadku.	316145	10.000,-	10.000, -
32.	Samochód powiat. „Ford“					-„-	316145	4.000,-	2.000, -
33.	Mobiliar Wydziału Powiatowego					Pom.Stow.Ubezp. od ognia w Toruniu.		16.380,-	40.000, -
34.	Inwentarz biurowy					-„-	8216 a	4.250,-	12.500, -
35.	63 akcje Tow. Akc. kolejki Chełmża - Mełno								13.230, -
36.	54 akcje Tow. Akc. kolejki Toruń - Lubicz								12.150, -
37.	202 akcje Tow. Akc. kolejki Toruń - Czarnowo								34.340, -
38.	Fundusz emerytalny na książeczce wkład. Pow. Kasy Oszcz. w Toruniu								1.028,47
29.	42 akcje Banku Polskiego								4.200, -
40.	Grunt pod szosami 167 ha po 720,- zł.								120.240, -
								Suma majątku	1.069.463,47

Długi!

Powiat toruński jest bez długu.

Zamknięcie Powiatowej Kasy Komunalnej

za okres gospodarczy 1927/8.

Dział	Oznaczenie działów dochodowych	Sumy preliminowane (razem) zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: otrzymano zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: Zaległości czynne - ~~bierne~~ zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: Razem rubr. 4 i 5 zł. gr.	Różnica: więcej zł. gr.	Różnica: mniej zł. gr.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Dochody zwyczajne						
I.	Majątek komunalny	16.353, -	21.400,06	265,70	21.665,76	5.722,76	410, -
II.	Przedsiębiorstwa komunalne	50.000, -	50.000, -	—	50.000, -	—	—
III.	Subwencje i dotacje	111.057, -	110.297,50	819,50	111.117, -	—	—
IV.	Zwroty	4.230, -	7.066,46	—	7.066,46	2.886,46	50, -
V.	Opłaty administracyjne	9.700, -	8.155,16	—	8.155,16	1.120,80	2.665,64
VI.	Opłaty za korzystanie z urządz.kom.	53.000, -	49.555,62	10.602,96	60,158,58	7.158,58	—
VII.	Dopłaty	—	—	—	—	—	—
VIII.	Udział w podatkach państwowych	34.170, -	79.740,23	—	79.740,23	45.570,23	—
IX.	Dodatki do podatków państwowych	359.319, -	441.341,09	49.346,38	490.687,47	132.617,84	1.249,37
X.	Podatki samoistne	151.056, -	201.492,28	9.016,54	210.508,82	64.509,65	5.056,83
XI.	Różne	51.100, -	71.162,67		71.162,67	37.949,29	17.886,62
		839.985, -	1040.211,07	70.051,08	1.110.262,15	297.595,61	27.318,46
	Dochody nadzwyczajne						
I.	Pożyczki	33.035, -	—	—	—	—	33.035, -
	Dochody ogółem	873.020, -	1.040.211,07	70.051,08	1.110.262,15	297.595,61	60.353,46

Zamknięcie Powiatowej Kasy Komunalnej

za okres gospodarczy 1927/8.

Dział	Oznaczenie działów rozchodowych	Sumy preliminowane (razem) zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: Wypłacono zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: Zaległości ~~czynne~~ bierne zł. gr.	Sumy wykonania budżetu: Razem rubr. 4 i 5 zł. gr.	Różnica: więcej zł. gr.	Różnica: mniej zł. gr.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Wydatki zwyczajne						
I.	Administracja ogólna	132.908, -	125.466,17	—	125.466,17		7.441,83
II.	Majątek komunalny	5.000, -	2.960,66	—	2.960,66		2.039,34
III.	Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	—	—		—
IV.	Spłata długów	65.850, -	46.588,77	15.980,60	62.569,37		3.280,63
V.	Drogi i place publiczne	313.260, -	302.338,88	—	302.338,88		10.921,12
VI.	Oświata	3.670, -	3.325, -	—	3.325, -		345, -
VII.	Kultura i sztuka	3.650, -	3.450, -	—	3.450, -		200, -
VIII.	Zdrowie publiczne	71.483, -	69.522,45	—	69.522,45		1.960,55
IX.	Opieka społeczna	31.624, -	27.700,07	—	27.700,07		3.923,93
X.	Popieranie rolnictwa	5.400, -	5.167,98	—	5.167,98		232,02
XI.	Popieranie handlu i przemysłu	100, -	100, -	—	100, -		—
XII.	Bezpieczeństwo publiczne	11.892, -	11.891,61	—	11.891,61		— 39
XII a.	Świadczenia na rzecz in.związków kom.	110.813, -	100.506,47	—	100.506,47		10.306,53
XIII.	Różne	10.870, -	9.171,36	—	9.171,36		1.698,64
		766.520, -	708.189,42	15.980,60	724.170,02		42.349,98
	Wydatki nadzwyczajne						
V.	Drogi publiczne	59.500, -	59.401,86	—	59.401,86		98,14
XII a.	Świadczenia na rzecz in.związków kom.	47.000, -	36.366,92	—	36.366,92		10.633,08
	Razem	873.020, -	803.958,20	15.980,60	819.938,80		53.081,20

Powiatowa Kasa Oszczędności w Toruniu.

Bilans

na dzień 31 grudnia 1927 roku.

L.p.	Wyszczególnienie Stan czynny (Aktywa)		zł.	gr.
1.	Kasa (gotówka)		14.386	66
2.	Rachunki bieżące w Instytucjach Kredytowych			
	a) w Banku Polskim	6.694,12		
	b) w Bankach państwowych			
	c) w P.K.O.	6.279,35		
	d) w instytucjach kredytowych komunalnych	1.174,40		
	e) w innych instytucjach kredytowych		14.147	87
3.	Papiery wartościowe własne			
	a) państwowe			
	b) komunalne			
	c) inne		—	—
4.	Papiery wartościowe funduszów rezerwowych			
	a) państwowe	38.802,70		
	b) komunalne			
	c) inne		38.802	70
5.	Weksle zdyskontowane		1.072.399	62
6.	Pożyczki na skrypty dłużne			
7.	Pożyczki na rachunkach bieżących na zastaw			
	a) papierów wartościowych			
	b) innych wartości (książ.oszcz.sum hypot.i t.p.)	445.895,-	445.895	—
8.	Pożyczki terminowe na zastaw			
	a) papierów wartościowych			
	b) innych wartości (książ.oszcz.sum hipot. i t.p.)		—	—
9.	Pożyczki hipoteczne			
	a) na nieruchomości miejskie	263.242,93		
	b) na nieruchomości ziemskie	237.302,77	500.545	70
10.	Pożyczki komunalne (udzielone przez Kasę)			
	a) powiatowym związkom komunalnym			
	b) gminom wiejskim	135.192,51		
	c) gminom miejskim			
	d) gminnym kasom pożycz. oszczędn.			
	e) powiatowym i miejskim kasom oszczędn.		135.192	51
11.	Nieruchomości			
	wartość początkowa			
	„ amortyzacyjna			
	wartość końcowa		—	—
12.	Ruchomości			
	wartość początkowa	4.000,-		
	„ amortyzacja			
	wartość koncowa		4.000	—
13.	Różne. Zaległe odsetki za 1927 rok		2.704	89
14.	Strata		—	—
		Razem	2.228.074	95
	Weksle do inkasa		90.152	28
		Razem	2.318.227	33
	Depozyty (nasze)		—	—

L.p	Wyszczególnienie. Stan bierny (Pasywa)		zł	gr
1.	Kapitał zakładowy			
2.	Fundusz rezerwowy		215 640	58
3.	Inne rezerwy			
	a) fundusz gwarancyjny	124 076,31		
	b) fundusz emerytalny	32 362,77		
	c)		156 439	08
4.	Wkłady			
	a) bezterminowe	759 100,98		
	b) terminowe do 3 miesięcy			
	c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe	300 000,—		
	d) salda kredytowe rachunków bieżących	300 904,96	1360 005	94
5.	Redyskonto weksli		311 198	25
6.	Kredyty udzielone kasie:			
	a) przez Bank Polski			
	b) przez Banki państwowe			
	c) przez P. K. O.	20 000,—		
	d) przez instytucje kredytowe komunalne	100 125,—		
	e) przez inne instytucje kredytowe			
	f) przez samorządy terytorjalne		120 125	—
7.	Zobowiązania hipoteczne		—	—
	Różne		—	—
	Czysty zysk		64 666	10
	Razem	Razem	2 228 074	95
	Różne za inkaso		90 152	38
		Razem	2 318 227	33
	Depozyty (obce)		—	—

Wiadomości ogólne.

1. Kasa w 1927 r. stosowała następującą stopę procentową od wkładów:

   a) bezterminowych .... od % 4 do % 7
   b) terminowych do 3-ch miesięcy .... od % 8 do % —
   c) terminowych ponad 3 miesiące i warunkowych .... od % 9 do % 10
   d) na rachunkach bieżących .... od % 6 do % 7

2. Pieniądze wypożyczone przyniosły Kasie w 1927 roku:

   a) pożyczki na weksle .... 12 do 16 %
   b) „ na rachunkach bieżących .... 12 do 15 %
   c) „ hipoteczne .... 4 do 15 %
   d) „ komunalne .... 4 do 12 %

3. Liczba książeczek oszczędnościowyc

   a) w końcu roku poprzedz. rok sprawozdawczy było książeczek oszczęd. 5.748
   b) w ciągu roku sprawozdawczego wydano książeczek nowych 252
   c) w „ „ „ umorzono książeczek 210
   d) w końcu roku „ pozostało książeczek 5.790

4. Liczba książeczek oszczędnościowych w końcu roku sprawozdawczego, według wysokości wkładów:

	Ilośc książeczek	Suma w złotych
Do 50 złotych włącznie	4 949	237 552,93
Powyżej 50 zł. do 100 zł.	246	23 867,34
„ 100 zł. do 150 zł.	120	16 974,50
„ 150 zł. do 200 zł.	66	11 799,47
„ 200 zł. do 300 zł.	77	20 970,72
„ 300 zł. do 400 zł.	59	23 397,55
„ 400 zł. do 500 zł.	50	24 106,09
„ 500 zł. do 1 000 zł.	74	55 776,33
„ 1 000 zł. do 1 500 zł.	43	59 044,28
Powyżej 5 000 zł.	106	918 988,73
Ogółem	5 790	1 392 377,94

Uczęstnicy obrotu oszczędnościowego według zawodów:

	Ilość książeczek	Suma w złotych
1. Młodzież szkolna i dzieci	768	36 233,40
2. Studenci szkół wyższych	—	—
3. Urzędnicy publiczni, łącznie z wojskowemi i duchowieństwem	—	—
4. Urzędnicy i pracownicy prywatni w rolnictwie, przemyśle i handlu (włączając pracowników handlowych)	—	—
5. Funkcjonarjusze niżsi, woźni, gońcy (publiczni i prywatni	—	—
6. Emeryci i inwalidzi	—	—
7. Rzemieślnicy samodzielni	61	7 509,33
8. Kupcy (handlowcy) samodzielni	31	15 722,18
9. Przemysłowcy	—	—
10. Rolnicy samodzielni	1 067	184 350,79
11. Wolne zawody	2	13 908,07
12. Robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani, przemysłowi i rolni, rzemieślnicy niesamodzielni	—	—
13. Inne zawody	3 749	395 963,08
14. Bez zawodu	87	193 823,54
15. Urzędy i zakłady publiczne	21	536 256,11
16. Organizacje społeczne, dobroczynne i t. p. (bez celów zysku)	4	9 111,44
	5 790	1 392 377,94

Kredyty udzielono przez Kasę w ciągu roku:

L. p.	Rodzaj	Ilość	Suma zł.	Suma gr.	Najwyższa kwota pożyczki udzielonej osobie fizycznej	Najwyższa kwota pożyczki udzielonej osobie prawnej
1.	Weksle zdyskontowane (pożyczki na weksle)	4 254	4 272 748	60	90 000, -	300 000, -
2.	Pożyczki terminowe na zastaw: książeczek oszczędnościowych, sum hipotecznych i t. d.	124	10 097 149	--	25 000, -	5 000, -
3.	Pożyczki hipoteczne:					
	a) na nieruchomości miejskie	8	68 000	--	20 000, --	--
	b) na nieruchomości ziemskie	7	49 300	--	20 000, --	--
4.	pożyczki komunalne: gminom wiejskim	5	22 410	--	--	15 000, --

Statystyka

wykazująca wymiar poszczególnych podatków w powiecie toruńskim w okresie gospodarczym 1927/8.

Rodzaj podatku	Gminy wiejskie	Powiatowe związki komunalne	Razem	Ilość płatników	Przypada na 1 płatnika przeciętnie
I. Udział w podatkach państwowych					
Udział w państwowym pod. dochodowym	—	79.740,—	79.740,-	820	97,24
II. Dodatki do podatków państwowych					
Dodatek do państw. podatku gruntowego	25.567,—	122.936,—	148.503,-	3774	39,35
Dodatek do państw. pod. przemysłowego	10.384,—	27.357,—	47.741,-	1479	32,27
Dodatek do państw. pod. dochodowego (w b. zaborze pruskim)	—	222.039,—	222.039,-	930	238,79
Dodatek do państw. podatków od spożycia i zużycia wzgl. produkcji i do opłaty skarb. od spirytusu	10.615,—	21.231,—	31.846,-	niewiad.	niewiad.
Dodatek do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych	1.704,—	2.174,—	3.878,-	266	14,58
III. Podatki samoistne					
Podatek od gruntów i budynków, należących do Państwa	—	2.072,—	2.072,-	3	690,67
Opłata od umów o przeniesienie własności nieruchomości	23.239,—	27.734,—	50.973,-	482	104,72
Podatek od spadków i darowizn	505,—	5,249,—	5.754,-	21	274,—
Podatek od plakatów, szyldów i anonsów	676,—	—	676,-	45	14,91
Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk	1.612,—	—	1.612,-	65	24,80
Podatek od prawa polowania	2.396,—	3.152,-	5.548,-	95	58,40
Podatek od posiadania przedmiotów zbytku	—	24.594,-	24.594,-	1357	18,12
Podatek od psów	—	23.682,-	23.682.-	4353	5,44
Opłaty drogowe a) grunta b) nieruchomości (budynki) c) przemysł i handel	—	a) 69.932.78 b) 12.287.64 c) 4.199,58	86.411,-	4782	18,76
Specjalne dopłaty	—	4.465,-	4.465,-	118	37,84
III. razem	28.428,—	177.359,-	205.787,-	11321	18,17
II. razem	48.270,—	485.477,-	533.747,-	7296	73,43
I. razem		79.740,-	79.740,-	820	97,94
	76.698,—	742.576,-	819,274,-	19410	42,20

Wykaz rzeczywistych wpływów z poszczególnych podatków i dodatków

w okresie gospodarczym 1927/28.

Pozycja	Oznaczenie poszczególnych dodatków i podatków	Sumy preliminowane (razem) zł	gr	Sumy wykonania budżetu: Otrzymano zł	gr	Zaległości czynne-bierne zł	gr	Razem rubr. 4 i 5 zł	gr	Różnica: więcej zł	gr	mniej zł	gr
1	2	3		4		5		6		7			
	Udział w podatkach państwowych.												
1	15% udziału w państw. podatku dochodowym	34 170	-	79 740	23			79 740	23	45 570	23		
	Dodatki do państw. podatków.	359 319	-	441 341	09	49 346	38	490 687	47	132 617	84	1 249	37
2	Dodatek do państw. podatku gruntowego	125 300	-	120 919	19	6 576	53	127 495	72	2 195	72		
3	Dodatek do państw. podatku dochodowego	137 319	-	178 631	35	36 805	04	2 15 436	39	78 117	39		
4	Dodatek do państw. podatku przemysłowego	10 000	-	37 357	44			37 357	44	27 357	44		
5	Dodatek do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż napoi alkoholowych	2 500	-	2 447	84			2 447	84			52	16
6	Dodatek do państw. podatku od spożycia zużycia wzgl. produkcji	17 000	-	24 918	05			24 918	05	7 918	05		
7	Dodatek do państw. podatku od uposażeń	1 200	-	2	79			2	79			1 197	21
8	Zaległe podatki z I. kwartału 1927 r.	66 000	-	77 064	43	5 964	81	83 029	24	17 029	24		
	Podatki samoistne.	151 056	-	201 492	28	9 016	54	210 508	82	64 509	65	5 056	83
9	Podatek od przedmiotów zbytku	21 000	-	23 457	74	870	94	24 328	68	3 328	68		
10	Podatek od prawa polowania	3 000	-	2 536	95	156	50	2 693	45			306	55
11	Podatek od umów o przeniesieniu własności nieruchomości	12 000	-	37 081	43			37 081	43	25 081	43		
12	Opłaty na utrzymanie dróg bitych	82 556	-	109 946	16	7 412	10	117 358	26	34 802	26		
13	Podatek od psów	22 500	-	23 220	28	577		23 797	28	1 297	28		
14	Podatek od spadków i darowizn	10 000	-	5 249	72			5 249	72			4 750	28

Administracja drogowa.

Wykaz szos bitych i brukowanych w powiecie toruńskim oraz sprawozdanie z wykonanych na tych szosach robót i t. d. znajduje się na stronie następnej.

Poza drogami publicznemi, objętemi powyższym wykazem, znajduje się w powiecie toruńskim jeszcze pod dozorem technicznym powiatu

a. 85.060 km. dróg utrzymywanych przez związki drogowe,
b. 145.106 km. dróg gminnych i w obszarach dworskich,
b. 2.800 km. dróg prywatnych.

Następnie znajdują się jeszcze w powiecie toruńskim drogi i szosy nie będące ani w administracji ani pod nadzorem technicznym powiatu i to:

a. 14.210 km. dróg wojskowych (dozwolonych dla ruchu)
b. 5.380 km. dróg wojskowych (dojazdy do fortec)
c. 13.098 km. dróg państwowych, któremi administruje Poznański Urząd Wojewódzki,

Długość położonych w powiecie toruńskim dróg i szos wynosi zatem razem 443,864 km.

Związki drogowe.

Na terenie powiatu toruńskiego działa 10 związków drogowych, mających za zadanie wspólne utrzymanie dróg gminnych w należytym porządku, i to:

Nazwa związku drogowego:	Nazwisko i zamieszkanie przewodniczącego tegoż związku:
1. Czerniewice - Otłoczyn	Piasecki Fr. - Otłoczyn,
2. Grabie - Pieczenia	Zieliński J. wójt, Grabie,
3. Niziny - Wielka - Nieszawka	Rutynowski, sołtys, Kozibór,
4. Niziny toruńskie	Drwąski - Czarnebłoto,
5. Obszar nad Drwęcą	Dąbrowski - Złotorja
6. Łysomice - Papowo - Tor. - Gostkowo.	Michalski - Papowo Toruńskie,
7. Bielczyny - Kucborek	Andrzejewski - Kucborek
8. Toporzysko - Rzęczkowo	Nichterlein - Toporzysko
9. Mirakowo - Kiełbasin	Działowski - Mirakowo,
10. Papowo Biskupie - Folgowo - Staw	Waligóra - Papowo Biskupie.

W miarę potrzeby i stojących do dyspozycji funduszów budżetowych udzielał powiat na cele powyższych związków subwencje, i tak otrzymali:

a. 5.987,39 zł. związek drogowy Czerniewice - Otłoczyn. Za kwotę tą naprawił związek drogę z Otłoczyna przez Karczemkę w kierunku Torunia przez nasyp żużlu i żwiru.
b. 700,00 zł. związek Łysomice - Papowo Toruńskie - Gostkowo na naprawę bruku na drodze z dworca Papowo Toruńskie do wsi.
c. 1.000,00 zł. związek Grabia - Pieczenia na umocnienie reszty drogi z Pieczeni do Otłoczyna gliną i żwirem,
d. 200,00 zł. związek Niziny - Wielka Nieszawka na naprawę dróg w Nieszawce i umocnienie ich żużlem,
e. 500,00 zł. związek Papowo - Biskupie - Folgowo - Staw na naprawę bruku z Papowa Biskupiego do Folgowa,
f. 400,00 zł. związek Bielczyny - Kucborek na naprawę drogi z Bielczyn do Kucborka.

Gminy wiejskie otrzymały także z Wydziału Powiatowego zapomogi na naprawę i utrzymanie dróg i to:

a. 2.500,00 zł. gmina Grębocin na naprawę i przełożenie bruku na drodze Lipniczki - kolonia Grębocin do stacji Papowo Toruńskie. Przebrukowano tu razem 2.818.65 m/2 drogi.
b. 1.200,00 zł. gmina Stawki na umocnienie najgorszego odcinka drogi przez wieś Stawki w kierunku Czerniewic (gruzem i żwirem)
c. 300,00 zł. gmina Toporzysko na naprawę drogi gminnej z Toporzyska do Stanisławki.

Na cele drogowe wydał powiat tytułem subwencyj dla związków drogowych i gmin razem 12.788,39 zł.

Wykaz szos bitych i brukowanych

z wykonanych robót i wydatkowanych sum

L. p.	Oznaczenie szos	Opis szos					Rodzaj wykonanej roboty	Miejsce - odcinek gdzie prace wykonano
		długość mtr	szerokość w koronie mtr	szerokość jezdni mtr	rodzaj nawierzchni gruntowa bita brukowana	grubość nawierzchni mtr		
	A. Drogi państwowe.							
1	Toruń-Gronowo	14.107	8 m	5,50	bita	0,21 m	nowa powłoka " " półbruczek	23,375-24,040 30,100-31,120 32,309-32,714
2	Toruń-Bielczyny	22.400	8 m	5,50	bita	0,21 m	nowa powłoka	14,5-15,4 16,2-17,6 22,9-24,6
	Razem A.	36.506	—	—	—	—	—	—
	B. Drogi wojewódzkie.							
1	Toruń-Czarnowo	23.430	8 m	5,50	bita	0,21	łatanie dziur	6,8-30,3
2	Chełmża-Węgorzyn	11.537	8 m	5,50	"	0,21	nowa powłoka	0,1- 1,2
3	Bielawy-Lubicz	5.408	8 m	5,50	"	0,21	" "	2,3- 8,7
	Razem B.	40.357	—	—	—	—	—	—
	C. drogi powiatowe.							
1	Toruń-Wybcz	19.925	8 m	5,50 m	bita	0,21 m	nowa powłoka	2,4- 4,2 8,0- 9,4 9,9-10,0 20,0-21,3
2	Ostaszewo-Mirakowo	7.271	7,0 i 7.50	5,50 m	b. i bruk.	0,21 m	—	—
3	Zławieś-Dąbrowa	12.495	8 m	5,50 m	bita	0,21 m	nowa powłoka	6,2-7,230
4	Chełmża-Rzęczkowo	18.217	8 m	5,50 m	bita	0,21 m	" " " "	1,7-1,8 17,0-18,2
5	Wybcz-Nawra	5.278	7 m	5,50 m	bruk	0,21 m	naprawa bruku " " " " łatanie dziur	12,1-12,3 15,6-15,7 15,8-9 14,0-12,5
6	Chełmża-Skąpe	5.284	8 m	5,50 m	bruk i b.	0,21 m	nowa powłoka	3,1-4, 3
7	Łysomice-Lulkowo	1.160	7 m	5,50 m	bruk	0,21 m	—	—
8	Wilczy Młyn-Jedwabno	1.360	8 m	5,50 m	bita	0,21 m	—	—
9	Pluskowęsy-Kiełbasin	7.487	8 m	5,50 m	bita	0,21 m	—	—
10	Kończewice-Nawra	5.000	7,50 m	5,50 m	bruk i b.	0,21 m	nowa powłoka łatanie dziur	1,7-3,2 3,4-4,1
11	Siemoń-Cichoradz	2.487	7,50 m	5,50 m	bita	0,21 m	" "	0,5-1,2
12	Grzywna-Kuczwały	2.110	8,0 m	5,50 m	bita	0,21 m	" "	0, -2,1+10
13	Kamionka-Morczyny	2.510	8,0 m	5,50 m	bita	0,21 m	—	—
14	Brzeźno-Turzno	3.915	7,0 m	5,50 m	bita	0,21 m	nowa powłoka	0,4-1,2
15	Wrocławki-Pap. Bisk.	4.737	8,0 m	5,50 m	bruk i b.	0,21 m	—	—
	Budowa nowej drogi.							
1	Sławkowo-Kuczwały	2.100	8,0 m	5,50 m	1.700 bita 400 m br.	0,23 m	nowa budowa	—
	Razem C.	101.339	—	—	—	—	—	—
	A.	40.367	—	—	—	—	—	—
	B.	36.507	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	178.210	—	—	—	—	—	—

w powiecie toruńskim oraz sprawozdanie

na budowę i utrzymanie dróg - za rok 1927/28.

Długość odcinka drogi o nawierzchni uporządkowanej	Roboty wykonane			Zatrudniono			Wydatkowano na			Uwagi
	zużyto kamienia lub szutru	pobudow. (przebud). nawierz. dragow. bitej lub bruków	Uporządk. rowów	Robotnik kwalifik.	Robotnik. niekwalifik.	Furmanek	robociznę i administrację	materjały	Razem	
klm	m/3	m/2	mb	dni	dni	dni	zł gr	zł gr	zł gr	
0,665										
1,020	1097,65	5897,50								
0,405		2321,20			761	58	23.542,26	10.207,50	33.750,06	
0,900										
1,400	2109,24	140,00								
1,700				11	1354	88,5	18.765,50	35.823,35	54.589,05	
6,090	3206,89	32218,70		11	2135	146,5	42.307,76	46.031,35	88.339,11	
23,500	93,75					1	4.439,28	23.928,75	28.368,03	
1,100	394	3850			220	12,5	4.388,54	4.154,50	8.543,04	
0,900	821,15	3150			423	23	6.362,92	3.131,35	9.494,27	
25,500	808,90	7000			643	36,5	15.190,74	31.214,60	46.405,34	
1,800										
1,400	1183,57	15400								
0,100	*									
1,100			300	74	538	58,5	3.790,45	17.873,40	31.663,85	* Reszta materjału było pozostałością z 1926 r.
—	—	—	—	—	—	—	29,25	—	29,25	
1,030	385	3605		3	234	13	7.118,28	6.449, -	13.567,28	
0,100	25	350								
1,200	431	4200	400		311	2	6.525,89	3.475,10	10.000,99	
0,200										
0,100										
0,100										
1,500	27	333			27	26	1.030,70	—	1.030,70	
1,200	345	4200			518	21	4.685,28	5.978,50	10.663,78	
—	—	—					163,85	—	163,85	
—	—	—					71,95	—	71,95	
—	—	—					201,60	2.791,50	2.993,10	
1,460		5650								
0,700	288,50	313,20	300		38	19	2.723,14	—	2.723,14	
1,000	15	—	—	—			262,25	557, -	819,25	
2,110	26	—	—	—	23		253,04	873,75	1.126,79	
—	—	—	—	—			120, -	—	120, -	
0,810	169 *	2835	—	—	173	6	2.246,29	716,50	2.962,79	
—			—	—			-	—	* *	
2,100	1769,18		2100		2961	1	32.260,59	24.691,01	56.951,60	* * Utrzym. dotychczas powiat chełmiński
13.510	4664,25	36886,20	3100	77	4823	146.5	71.482,56	63.405,76	134.888,32	
25,500	808,90	7.000,—			643	36,5	15.190,74	31.214,60	46.405,34	
6.090	3206.89	32.218.70		11	2135	146,5	42.307.76	46.031,35	88.339,11	
50,100	8680,04	76,104,90	3100	88	7601	3295	128.981,06	140.651,71	269.632,77	

Wykaz szkółek powiatowych

własności powiatu toruńskiego założonych celem dostarczenia drzewek na szosy powiatowe.

Miejscowość	Obszar m 2	Kto zawiaduje szkółką	Kiedy założono szkółkę	Ilość drzewek: a) owocowych b) wiek — a	Ilość drzewek: a) owocowych b) wiek — b	Ilość drzewek: a) innych b) wiek — a	Ilość drzewek: a) innych b) wiek — b	Ile drzew ubyło	Powody ubytku: zasadzono	Powody ubytku: uschły	Powody ubytku: sprzedan.	Stan w dniu 31.3.1928: owocow.	Stan w dniu 31.3.1928: innych	Uwagi
1) Lubianka klm 16,2	421	drożnik Zakierski	1895 r.	1000	4 lat	155	10-12	ca 2 % 24	—	24	—	980	151	
2) Lubianka klm 13,7	330	„ Kaliszewski	1924 r.	—	—	750	4 lata	ca 2 % 14	—	14	—	—	736	
3) Grzywna klm 20,4	679	„ Lewandowski	1895 r,	—	—	1634	4 lata	ca 1 % 16	—	16	—	—	1618	
4) „ „ 17,6	1156	„ Lewandowski	1895 r.	—	—	4962	4 lata	ca 2 % 96	—	96	—	—	4866	
5) Ostaszewo wybud. klm 15,0	989	„ Rogowski	1885 r.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	grunt mokry drzewka marn.
6) Grębocin	5872	drog. Chrzanowski	1896 r.	—	—	1230 4550	8-15 „ 2 letnie	100	—	100	—	—	5680	

Elektryfikacja powiatu.

Celem zaopatrzenia ludności w światło i siłę elektryczną utworzono w roku 1919 związek elektryfikacyjny, do którego przyłączyły się powiaty Chełmno, Świecie, Toruń. Udział powiatu toruńskiego wynosi 250.000 zł, które są zupełnie wpłacone. Ponieważ w latach ubiegłych kasa komunalna z braku gotówki udziału wpłacić nie mogła z funduszów własnych, odwołano się do obywatelstwa powiatu, które przypadającą na powiat ówczesną część udziału do związku elektryfikacyjnego wpłaciło. Wpłata obywatelstwa wynosiła 61.100 zł. W okresie sprawozdawczym był stan kasy komunalnej, zadawalający wobec czego postanowiono zwrócić obywatelstwu zaciągniętą pożyczkę i uskuteczniono to w kwocie 45.119,40 zł. Należy jeszcze wypłacić kwotę 15.980,60 zł, o którą kwotę wierzyciele się jeszcze nie zgłosili.

Powiat toruński dopiero częściowo czerpie prąd z zakładów związkowych, gdyż przeprowadzono dotychczas tylko około 15 km przewodu. Energicznemu wystąpieniu przedstawicieli powiatu na ostatniem zebraniu związku należy zawdzięczać, że związek elektryfikacyjny uzyskaną za gwarancją także i naszego powiatu pożyczkę w wysokości na razie 150.000 dolarów amer. zużytkuje conajmniej w połowie na przeprowadzenie 40 km przewodów elektrycznych w powiecie toruńskim, przez co znaczna część powiatu będzie mogła korzystać z siły i światła elektrycznego.

Zdrowotność publiczna.

Lekarzem powiatowym jest p. Dr. Wł.Stanisławski, zamieszkały w Toruniu, ul.Mostowa 5-7.

Prywatnych lekarzy zamieszkuje w powiecie 8 i to w Chełmży 4, w Grębocinie 1, w Rzęczkowie 1, w Podgórzu 2,

Apteki znajdują się: w Chełmży 2, w Podgórzu 1.

Drogerje znajdują się: w Chełmży 4, w Podgórzu 1.

Wykaz chorób zakaźnych

zaszłych w czasie od 1 kwietnia 1927 - 31 marca 1928.

1) Dur brzuszny	zachorow.	62	zmarło	7
2) Płonica	„	23	„	—
3) Błonica	„	10	„	—
4) Odra	„	98	„	—
5) Róża	„	5	„	—
6) Krzsztusiec	„	5	„	—
7) Zakażenie połogowe	„	4	„	2
8) Gruźlica	„	5	„	3
9) Jaglica	„	57	„	—
10) Ukąszenie przez psa	„	1	„	—
11) Zatrucie mięsem	„	3	„	—
12) Tężec	„	1	„	1

Co do chorób zakaźnych wypada nadmienić, że cyfry powyższe wykazują tylko te wypadki chorób zakaźnych, które zostały urzędowo zgłoszone. Niestety nie wszyscy mieszkańcy powiatu przestrzegają obowiązku ustawami nakazanego co do zgłoszenia chorób zakaźnych, co bardzo znacznie utrudnia ich zwalczanie a przyczynia się do niepożądanego rozpowszechnienia chorób.

Bardzo znacznie rozpowszechniła się w powiecie jaglica (egipska choroba oczu). Przyniesiono ją przez robotników sezonowych, pochodzących z poza granic województwa, a od nich przeniosła się zaraza ta na robotników tutejszych. Przeprowadzona w roku sprawozdawczym ankieta w tej kwestji wykazała, że na badanych 559 robotników sezonowych było chorych na jaglicę 139 czyli 24,3% a stan zapalny oczu stwierdzono w 106 wypadkach, czyli 19%, zaś na badanych 839 robotników stałych było chorych na jaglicę 131 czyli 15,6% a stan zapalny oczu stwierdzono w 169 wypadkach czyli 20%. Są to cyfry badań przeprowadzonych tylko w 15 obszarach dworskich, a ponieważ w powiecie znajduje się 69 gmin 57 obszarów dworskich, liczba chorych na jaglicę będzie prawdopodobnie znacznie większą.

Ponieważ skutki tej choroby w przypadku zaniechania jej leczenia są bardzo dotkliwe, gdyż chorzy często tracą zupełnie wzrok, powiat wszczął w tej kwestji energiczną akcję. Porozumiano się z Wojewódzkim Urzędem Zdrowia i Kasą Chorych a skutkiem tego przeprowadza się w roku 1928 systematyczne leczenie chorych w ten sposób, że urządzono w powiecie kilka stacji przychodnich, do których dojeżdża lekarz specjalista regularnie, bada i leczy chorych. Na każdej stacji przychodniej znajduje się specjalna pielęgniarka. Wynik tej akcji jest bardzo dodatni.

Na zwalczanie jaglicy wyasygnował powiat w roku sprawozdawczym 3000 zł a na rok 1928/9 przewiduje budżet taką samą kwotę

Z dodatnią pomocą przychodzi także Skarb Państwa jakoteż i Kasa Chorych.

Przeciw ospie szczepiono w roku sprawozdawczym 4373 osób. Koszta szczepienia poniósł powiat w kwocie 2.822,75 gr.

Lecznica Powiatowa w Chełmży.

Personel zakładu.

1. Kierownik: Dr. Przewoski Leon, 32 lata; rzymsko katolickiego wyznania; lekarz z wykształceniem chirurgicznem i gynekologicznem, w lecznicy zatrudniony od lipca 1925 r. pobory według grupy VI.

2. Siostra przełożona: Łęgowska Pelagja, 42 lat, wyznania rzymsko katolickiego, wyszkolona w pielęgnacji chorych i w prowadzeniu gospodarstwa — w lecznicy od 1 X. 1922 r.

Personel pielęgniarski:

1. Siostra Pabiszczakówna Helena: 40 lat, wyznania rzymsko-kat., wyszkolona w pielęgnacji chorych, w obsłudze sali operacyjnej i aparatu roentgenowskiego; — w lecznicy od 18. lutego 1920 r.

2. Siostra Trzebiatowska Bernarda; 41 lat, wyznania rzymsko kat., wyszkolona w pielęgnacji chorych — w lecznicy od 23. grudnia 1922 r.

3. Siostra Kanchówna Teofila, 35 lat, wyznania rzymsko kat., wyszkolona w pielęgnacii chorych, gotowaniu i praniu — w lecznicy od 25. lipca 1925 r.

4. Siostra Szlachcikowska Apolinarja, 28 lat, wyznania rzymsko kat., wyszkolona w pielęgnacji chorych — w lecznicy od 31. V. 1927 r.

Służba zakładu:

Dygaszewicz Franciszek, 23 lat, wyznania rzymsko kat., pomocnik — w lecznicy od 1. III. 1928 r.
Szymczakówna Marja, 21 lat, wyznania rzymsko kat., służąca — w lecznicy od 1. VIII. 1927 r.
Schill Gertruda, 18 lat, wyznania ewangielickiego — w lecznicy od 15. IX. 1927 r.
Pełkowska Helena, 29 lat, wyznania rzymsko kat. — w lecznicy od 15. III. 1928 r.

Statystyka Lecznicy Powiatowej w Chełmży

za czas od 1. kwietnia 1927 roku do 31. marca 1928 roku.

Ruch chorych:

Miesiące:		Liczba ogólna	Z tej liczby było					
			Chorych chirurgicznych	Wewnętrznie chorych	Zakaźnie chorych	Umysłowo chorych	Położnych	Wenerycznych
Stan dnia 1. kwietnia 1927		40	20	16	1	1	1	1
Przyjęto:								
kwiecień	1927	44	25	13	1	—	4	1
maj	1927	46	19	8	4	1	3	1
czerwiec	1927	29	19	8	1	—	1	—
lipiec	1927	37	19	13	1	—	3	1
sierpień	1927	52	25	10	13	—	4	—
wrzesień	1927	54	14	16	19	2	3	1
październik	1927	33	16	8	11	—	2	2
listopad	1927	37	22	—	—	—	1	1
grudzień	1927	31	15	13	1	—	2	—
styczeń	1928	33	25	5	1	—	2	—
luty	1928	22	14	5	—	—	3	—
marzec	1928	30	17	11	1	1	—	—
Do dnia 31 marca 1928 r. razem		495	250	149	54	5	29	8

Zwolnionych chorych w miesiącach:		Liczba ogólna	Z tej liczby było					
			Chorych chirurgicznych	Wewnętrznie chorych	Zakaźnie chorych	Umysłowo chorych	Położnych	Wenerycznych
kwietniu 1927	wyleczonych	38	21	12	1		3	1
	polepszonych	5		5				
	niewyleczonych	2	1			1		
	zmarło	4	2	2				
maju 1927	wyleczonych	36	20	12			4	
	polepszonych	5		4		1		
	niewyleczonych							
	zmarło	4	2	2				
czerwcu 1927	wyleczonych	39	27	8	1		2	1
	polepszonych	2		2				
	niewyleczonych							
	zmarło	2	1	1				
lipcu 1927	wyleczonych	30	13	11	5			1
	polepszonych	2	1	1				
	niewyleczonych	1		1				
	zmarło	2		1	1			
sierpniu 1927	wyleczonych	40	23	10	1		5	1
	polepszonych	3	1	2				
	niewyleczonych	2		2				
	zmarło							
wrześniu 1927	wyleczonych	44	17	8	16		3	
	polepszonych	2	1	1				
	niewyleczonych	1				1		
	zmarło	4	1	1	2			
październiku 1927	wyleczonych	35	14	7	11		2	1
	polepszonych	2		2				
	niewyleczonych							
	zmarło	2	1	1				
listopadzie 1927	wyleczonych	27	11	3	9	1	1	2
	polepszonych	1		1				
	niewyleczonych							
	zmarło	5		2	1		2	
grudniu 1927	wyleczonych	30	19	7	2		1	1
	polepszonych	2	1	1				
	niewyleczonych							
	zmarło	1			1			
styczniu 1928	wyleczonych	27	18	7	1		1	
	polepszonych	1		1				
	niewyleczonych	1		1				
	zmarło	1		1				
lutym 1928	wyleczonych	17	12	2	1		2	
	polepszonych							
	niewyleczonych	2		1			1	
	zmarło	4	1	3				

Zwolnionych chorych: w miesiącach:		Liczba ogólna	Z tej liczby było					
			Chorych chirurgicznych	Wewnętrznie chorych	Zakaźnie chorych	Umysłowo chorych	Położnych	Wenerycznych
marcu 1928	wyleczonych	28	20	6	—	—	2	—
	polepszonych	2	—	2	—	1	—	—
	niewyleczonych	—	—	—	—	—	—	—
	zmarło	2	—	1	—	—	—	—
W czasie od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. zwolniono razem	wyleczonych	391	215	93	48	1	26	8
	polepszonych	27	4	22	—	1	—	—
	niewyleczonych	10	1	5	—	3	1	—
	zmarło	30	8	15			2	—
Ogólna liczba wszystkich zwolnionych z Lecznicy		458	228	135	53	5	29	8
Przechodzi na 1 kwietnia 1928 r. chorych		37	22	14	1	—	—	—

Wykaz przydzielania chorych do Lecznicy Powiatowej w Chełmży

przez poszczególne instytucje ubezpieczeniowe i t. d.

Za chorych, umieszczonych w Lecznicy Powiatowej w Chełmży w czasie od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. poniosły koszta pielęgnacyjne etc:	Ogólna liczba chorych	Z tych chorych było					
		Chorych chirurgicznych	Wewnętrznie chorych	Zakaźnie chorych	Umysłowo chorych	Położnych	Wenerycznych
1. Powiatowa Kasa Chorych w Toruniu	275	128	77	44	3	16	7
2. Powiatowa Kasa Chorych w Chełmnie	107	45	52	6	1	2	1
3. Inne zakłady ubezpieczeń społecznych	27	25	-	-	-	2	-
4. Gminy miejskie i wiejskie - związki ubogich -	12	3	5	2	1	1	-
Osoby prywatne							
5. w klasie I.	5	1	2	-	-	2	-
6. w klasie II.	9	7	2	-	-	-	-
7. w klasie III.	59	40	11	2	-	6	-
8. Obowiązku ponoszenia kosztów pielęgnacyjnych nie stwierdzono w przypadkach	1	1	-	2	-	-	-
Razem	495	250	149	54	5	29	8

Wykaz dochodów i wydatków Lecznicy Powiatowej w Chełmży

za czas od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r.

Pozycja	TRSŚĆ (według budżetu)	Sumy preliminowane (razem) zł gr	Sumy wykonane budżetu: Wypłacono wzgl. otrzymano zł gr	Sumy wykonane budżetu: Zaległości czynne-bierne zł gr	Sumy wykonane budżetu: Razem rubr. 4 i 5 zł gr	Różnica: więcej zł gr	Różnica: mniej zł gr
1	2	3	4	5	6	7	
	ROZCHÓD						
	Wydatki na utrzymanie urządzeń i zakładów zdrowia publicznego	57.663, -	57.392,04	—	57.392,02	—	270,96
	Lecznica Powiatowa w Chełmży.						
1	Dr. Przewoskiemu za kierownictwo	6.000, -	6.000, -	—	6.000, -	—	—
2	Za operacje	2.281, -	2.280,40	—	2.280,40	—	—,60
3	Wynagrodzenie sióstr	2.604, -	2.604, -	—	2.604, -	—	—
4	" siły pomocniczej	574, -	573,10	—	573,10	—	—,90
5	" woźnego	720, -	720, -	—	720, -	—	—
6	Lekarstwa i instrumenty	8.600, -	8,599,66	—	8.599,66	—	—,34
7	Opał, oświetlenie i woda	8.560, -	8.559,24	—	8.559,24	—	—,76
8	Koszta gospod. i wynagrodz. służby	18.300, -	18.223,12	—	18.223,12	—	76,88
9	Utrzymanie budynków i inwentarza	1.928, -	1.851,70	—	1.851,70	—	76,30
10	Inwestycje	4.679, -	4.678,96	—	4.678,96	—	—,04
11	Telefon, porto, materjały piśmienne	375, -	282,66	—	282,66	—	92,34
12	Składki na rzecz Kasy Chorych	249, -	242,94	—	242,94	—	6,06
13	" " " Ubezp. Krajowej	79, -	78,30	—	78,30	—	—,70
14	Inne " wydatki "	2.714, -	2.697,96	—	2.697,96	—	16,04
	DOCHÓD						
	Lecznica Powiatowa w Chełmży.						
	Opłaty za korzystanie urządzeń i zakładów dobra publicznego	53.000, -	49.555,62	10.602,96	60.158,58	7.158,58	--
	Leczenie.						
1	Opłaty za leczenie, utrzym. i operacje chorych w Lecznicy Powiatowej w Chełmży	52.140, -	48.883,62	10.269,96	59.153,58	7.013,58	--
2	Opłaty za prześwietlenia w Lecznicy Powiatowej w Chełmży	860, -	672, -	333, -	1.005, -	145, -	--

Wykaz dni pielęgnacyjnych

zestawiony według poszczególnych kategorji chorych i płatników kosztów pielęgnacyjnych.

W czasie od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. było	Ilość dni pielęgnacyjnych	Z ilości dni pielęgnacyjnych przypada na: Chorych chirurgicznych	Wewnętrznie chorych	Zakaźnie chorych	Umysłowo chorych	Położnych	Wenerycznych
dni pielęgnacyjnych razem	13513	7080	3836	1781	75	452	289
przeciętnie na 1 chorego	27,94	28,03	26,29	32,28	15	15,59	36,12
Z tych przypada:							
1. na Powiatową Kasę Chorych w Toruniu razem	8082	4041	2011	1382	61	337	250
przeciętnie na 1 chorego	29,39	31,57	26,1	31,41	20,33	21,06	35,71
2. na Powiatową Kasę Chorych w Chełmnie razem	3192	1252	1558	318	7	18	39
przeciętnie na 1 chorego	29,83	27,82	29,96	53	7	9	39
3. Inne zakłady udezpieczeń społecznych razem	1060	1037	—	—	—	23	—
przeciętnie na 1 chorego	32,26	41,48	—	—	—	11,5	—
4. Gminy miejskie i wiejskie - związki ubogich - razem	173	42	105	15	7	4	—
przeciętnie na 1 chorego	14,42	14	21	7,5	7	4	—
5. Chorych prywatnych w klasie I. razem	57	17	15	—	—	25	—
przeciętnie na 1 chorego	11,4	17	7,5	—	—	12,5	—
6. Chorych prywatnych w klasie II. razem	106	83	23	—	—	—	—
przeciętnie na 1 chorego	11,78	11,86	11,5	—	—	—	—
7. Chorych prywatnych w klasie III. razem	825	590	124	66	—	45	—
przeciętnie na 1 chorego	13,98	14,75	11,27	33	—	7,5	—
8. niestwierdzon. płatników	18	18	—	—	—	—	—

Taryfa opłat w Lecznicy Powiatowej w Chełmży.

uchwalona przez Sejmik Powiatowy dnia 16. grudnia 1927 r.
Zatwierdzona przez Pana Wojewodę Pomorskiego dekretem z dnia 10. lutego 1928 l. dz. III. C. 945/28.

Od 1. stycznia 1928 r. obowiązują w Lecznicy Powiatowej w Chełmży następujące opłaty:

A) 1) prywatni chorzy powyżej 10 lat płacą:

w II. klasie 8,— zł dziennie
w III. klasie 6,50 zł dziennie
} za całkowite utrzymanie, pomoc lekarską, lekarstwa, zabiegi operacyjne, materjały opatrunkowe i prawo korzystania z wszystkich istniejących w lecznicy urządzeń leczniczych i higjenicznych.

2) prywatni chorzy od 10 lat płacą w II. i III. klasie 75% stawek ad 1) dziennie,

3) chorzy członkowie Powiatowej Kasy Chorych w Toruniu płacą dzienne połowę stawek ad 1) i 2) jako odpowiadających połowie własnych przeciętnych kosztów leczenia i utrzymania chorego, lub według osobno zawartej umowy;

4) chorzy związków ubogich powiatu toruńskiego 3.-zł. dziennie,

5) chorzy innych kas chorych, instytucji i zakładów z poza powiatu toruńskiego płacą o 25% więcej lub według osobno zawartych umów.

6) chorzy prywatni I klasy płacą:

a) za utrzymanie, lekarstwa i opatrunki 10,— zł dziennie,

b) za leczenie lub operacje i inne zabiegi według umowy między nimi a lekarzem lecznicy,

c) za prześwietlania 10,— zł każdorazowo,

d) za naświetlania 3,— zł każdorazowo,

7) chorzy chirurgiczni ad 1, 2 i 5 z poza powiatu toruńskiego opłacają stawki o 25% wyższe.

B. Prześwietlania:

a) dla prywatnych przychodnich 15,— zł każdorazowo,

b) dla członków Kasy Chorych i związków ubogich przychodnich 8,— zł każdorazowo.

C. Naświetlania:

a) dla prywatnych orzychodnich 5,— zł każdorazowo,

b) dla członków kasy chorych i związków ubogich 2,50 zł każdorazowo.

WETERYNARJA.

Powiatowym Lekarzem Weterynarji jest Dr. med. vet. Eugenjusz Schwartz w Toruniu ul. Bydgoska 10.

Wolnopraktykujących lekarzy weterynaryjnych jest 2 — p. Fiebach w Ręczkowie i p. Górski w Chełmży.

Lekarzem weterynaryjnym przy rzeźni miejskiej w Chełmży jest p. Dr. Brocki.

Wykaz statystyczny zwierzęcych chorób zaraźliwych

zaszłych w powiecie toruńskim w czasie od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r.

Nr. bież.	Oznaczenie choroby zaraźliwej		Konie	Bydło rogate	Świnie	Owce kozy	Psy	Drób
1	Nosacizna	zachorowało	7	-	-	-	–	–
		padło — ubito	7	-	-	-	-	–
2	Zaraza piersiowa	zachorowało	6	-	-	-	–	–
		padło — ubito	3	-	-	-	–	–
3	Swierzb koński	zachorowało	3	-	-	-	–	–
		padło — ubito	-	-	-	-	–	–
4	Gruźlica	zachorowało	-	3	-	-	–	–
		padło — ubito	-	3	-	-	–	–
5	Wąglik	zachorowało	-	1	-	-	–	–
		padło — ubito	-	1	-	-	–	–
6	Pryszczyca	zachorowało	-	93	12	-	–	–
		padło — ubito	-	-	-	-	–	–
7	Zaraza bydła i dziczyzny	zachorowało	26	16	88	1	–	–
		padło — ubito	24	18	86	1	–	-
8	Zaraza trzody chlewnej	zachorowało	-	-	63	-	–	-
		padło — ubito	-	-	69	-	–	-
9	Różyca trzody chlewnej	zachorowało	-	-	32	-	–	-
		padło — ubito	-	-	31	-	–	-
10	Pomór trzody chlewnej	zachorowało	-	-	156	-	–	-
		padło — ubito	-	-	156	-	–	-
11	Wścieklizna	zachorowało	-	-	-	-	6	—
		padło — ubito	-	-	-	-	26	—
12	Cholera drobiu	zachorowało	-	-	-	-	-	213
		padło — ubito	-	-	-	-	-	213

Ubój zwierząt

W czasie od 1 kwietnia 1927 r. do dnia 31 marca 1928 r. ubito w powiecie toruńskim pod nadzorem weterynaryjnym:

Zwierząt	Razem	W rzeźniach publicznych	Poza rzeźniami publicznemi
Krów	1591	1482	109
Jałowizny	940	892	48
Wołów	50	47	3
Buhajów	281	271	10
Cieląt	2120	1882	238
Bekonów	320	—	320
Świń innych	9496	7456	2040
Owiec	945	934	11
Kóz	26	25	1
Razem	15769	12989	2780

OPIEKA SPOŁECZNA.

Opieka społeczna spoczywa po części w rękach powiatu, po części ciąży na poszczególnych miastach, gminach i obszarach dworskich. Tylko bardzo nikła ilość gmin i obszarów dworskich nie ma żadnych ciężarów dla ubogich. Sprawa przedstawia się w całym powiecie następująco:

	w miastach	gminach	obsz. dw.
ogólna liczba ubogich	297	224	390
ilość domów ubogich	2	41	—
liczba osób umieszczonych bezpłatnie w domach ubogich	68	163	—
Udzielono wsparć w gotówce	28.703,03 zł	17.646,97 zł	17.687, - zł
Wartość udzielonych wsparć w naturaljach	5.430, - zł	9.001,90 zł	99.320,25 zł
W różnych zakładach umieszczono na koszt związków ubogich	31 osób	36 osób	10 osób
Koszta leczenia w zakładach, ponoszone przez związki ubogich wynoszą	6.055,57 zł	7.367,26 zł	1.864, - zł

Wykaz statystyczny

zakładowej opieki społecznej osób pochodzących wzgl. przynależnych do powiatu toruńskiego, za czas od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r.

Miesiąc		W czasokresie sprawozdawczym było umieszczonych				
		Zakład Psychjatryczny Kocborowo	Zakład Psychjatryczny Świecie	Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie: umysłowo chorych	Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie: głuchoniemych	Zakład Ociemniałych Bydgoszcz
kwiecień	1927	10	25	—	3	3
maj	„	10	25	—	3	3
czerwiec	„	10	25	—	3	3
lipiec	„	10	25	—	3	3
sierpień	„	10	25	—	2	3
wrzesień	„	10	25	—	2	3
październik	„	10	25	—	2	3
listopad	„	9	25	1	2	3
grudzień	„	9	25	1	2	3
styczeń	1928	9	24	2	2	3
luty	„	9	23	2	2	3
marzec	„	8	23	2	2	3
przeciętnie w miesiącu		9	24	1	2	3
Całoroczne koszta pielęgnacyjne wynoszą		5.495,94	14.618,22	387,51	1.071,67	1.170,01
Z tego ponosił:						
a) powiat		3.663,96	9.745,48	258,34	714,45	780,01
b) związki ubog.		1.831,98	4.552,49	129,17	357,22	390, -
c) osoby prywatne		—	320,25	—	—	—

Poza temi wyżej wymienionymi wydatkami poczynił powiat jeszcze następujące wydatki:

a) na opiekę nad kalekami	1.411,33 zł
b) na opiekę nad macierzyństwem	1.469,45 zł
c) na walkę z bezrobociem	8.724, - zł
d) na leczenie ubogich	200, - zł
e) na pogrzeby ubogich	150, - zł
f) doraźne zapomogi ubogim	1.147,50 zł

Bezrobocie.

W okresie sprawozdawczym panowało bezrobocie przeważnie w miastach. Gminom wiejskim udzielono z funduszów powiatowych subwencji na zatrudnienie bezrobotnych, zaś w miastach wspierał bezrobotnych Państwowy fundusz Bezrobocia. Poniżej umieszczone zestawienie wykazuje ilość bezrobotnych w miastach i ich liczbę w poszczególnych miesiącach.

Zestawienie

danych o ilości bezrobotnych w powiecie toruńskim i wypłaconych zasiłków ustawowych za czas od 1 kwietnia 1927 r. do dnia 31 marca 1928 r. wł.

W miesiącach 1927 r.	Miasto Chełmża		Miasto Podgórz	
	Ilość bezr.	Kwota wypł. zasiłk.	Ilość bezr.	Kwota wypł. zasiłk.
kwiecień	97	10.132,87	36	1.710,34
maj	42	1.818,83	21	830,24
czerwiec	34	716,68	17	672,28
lipiec	13	395,83	19	726,04
sierpień	12	253,53	12	561,84
wrzesień	14	298,49	10	476,62
październik	18	468,95	6	277,18
listopad	13	124,02	29	846,69
grudzień	37	743,53	77	2.293,55
styczeń 1928 r.	73	366,73	86	1.830,29
luty	152	8.178,23	97	8.723,37
marzec	94	3.433,34	52	765,51

Położnictwo.

Celem uregulowania praw i obowiązków położonych powiatowych uchwalił Sejmik Powiatowy na posiedzeniu w dniu 4 listopada 1927 r. osobny statut. Zatwierdzenie tegoż statutu jakoteż i jego wprowadzenie w życie nie mogło dotychczas nastąpić, gdyż w międzyczasie i to dnia 16 marca 1928 r. ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy o położnych; do rozporządzenia tego miało być wydane rozporządzenie wykonawcze, regulujące bliżej prawa i obowiązki położnych. Ponieważ rozporządzenia wykonawczego dotychczas nie wydano, spoczywa wprowadzenie w życie statutu powiatowego, jakoteż ściślejszy podział powiatu na obwody położnych.

Położnych obwodowych jest w powiecie 12 a wolnopraktykujących położnych 5 i to obwodowych położnych w:

Chełmży	2	Biskupicach	1
Małej Złejwsi	1	Kamionce	1
Lulkowie	1	Rogówku	1
Podgórzu	1	Otłoczynie	1
Siemoniu	1	Zelgnie	1

Złotorji 1.

Wolnopraktykujące położne zamieszkują w Chełmży 1, Podgórzu 2, Liznowie 1, Grzywnie 1.

Na cele położnictwa wydał powiat w okresie sprawozdawczym 1.824,19 zł i to na ubezpieczenie, zakup instrumentów, środków leczniczych i dezynfekcyjnych i t. p.

Trzeba niestety stwierdzić, że w powiecie brak poniekąd wyrozumienia dla przywołania do porodów położnych wykwalifikowanych, gdyż stwierdzono liczne wypadki partactwa. Oczywiście skierowano takie wypadki do Sądu celem ukarania partaczek.

Szkolnictwo.

Szkół powszechnych istnieje w powiecie toruńskim 77 i to 34 jednoklasowych, 25 dwuklasowych, 12 trzyklasowych, 2 czteryklasowe, 1 pięćklasowa i 3 siedmioklasowe. Do szkół tych uczęszczało w czasie od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. razem 6772 dzieci, z których było według wyznania 6070 katolickich, 702 ewangelickich, a według narodowości 6090 polaków, 682 niemców. Nauczało 171 nauczycieli i to 94 męskich, 77 żeńskich sił, z których było 152 katolików a 19 ewangelików.

W 12 szkołach udzielano w porze zimowej nauki uzupełniającej dla młodzieży pozaszkólnej. Udzielono 1179 lekcji, w których brało udział 212 chłopców a 138 dziewcząt.

Szkoły mają do dyspozycii 74 boisk.

W 48 wypadkach urządzono święto sadzenia drzew, przyczem zasadzono 522 drzewek owocowych i 681 drzewek innych.

W pierwszych latach po przejęciu powiatu przez Polskę nie było wiele zainteresowania dla utrzymania gmachów szkólnych w odpowiednim porządku, gdyż przeszkadzała temu przeważnie dewaluacja marki. Stan ten uległ w latach ostatnich gruntownej zmianie. Nieomal we wszystkich szkołach przeprowadza się gruntowne naprawy i podniesienie stanu ubikacji i gmachów szkolnych do wymogów higjenicznych i przyzwoitego wyglądu. Inwestycje te wymagają bardzo znacznego nakładu pieniężnego i wydatki na cele szkolnictwa pochłaniają bardzo często przeszło 50 a poniekąd do 75% budżetu gminnego.

Pożarnictwo.

W roku sprawozdawczym zaprowadziły wszystkie gminy powiatu toruńskiego obowiązek przymusowych świadczeń obywateli przy tłumieniu pożarów. Statuty wspomniane regulują także i obowiązek posiadaczy koni do dostarczenia zaprzęgu na przypadek pożaru.

Poza obowiązkowemi strażami pożarnemi istnieje w powiecie 16 ochotniczych straży pożarnych. Poniżej umieszczone zestawienie wykazuje ich liczebność i stojące im do dyspozycji narzędzia etc. jakoteż ich czynności. Z zestawienia tego widać, że z 16 straży 11 zostało zorganizowanych po przejęciu powiatu toruńskiego przez Polskę. Akcja tworzenia dalszych ochotniczych straży pożarnych w powiecie jest w toku. Powiat wydał na cele straży pożarnych — istniejących już i nowo utworzonych — w roku sprawozdawczym 2000 zł.

Wykaz statystyczny ochotniczych straży pożarnych

powiatu toruńskiego.

L. p.	Siedziba straży pożarnej	Rok założenia	Ilość członków czynnych	Ilość członków wspierąj.	Jakie sprzęty pożarnicze stoją do dyspozycji	Ile razy straż była czynną przy pożarze	Ilość odbytych ćwiczeń praktycznych
1	Chełmża	1868	34	60	2 sikawki (konne), 1 drabina mechaniczna, 1 wóz, 1 ręczny wózek z wężami, worek ratowniczy, płachta do skoku, 4 hakowe drabiny, 1 przystawna drabina, 150 mtr węża.	2	18
2	Podgórz	1885	28	70	1 sikawka ręczna i 1 konna, 1 wóz narzędziowy, 150 mtr węża tłoczącego, 6 mtr węża ssącego, 3 drabiny hakowe, 2 drabiny przystawne, 1 drabina mechaniczna, 10 linek, 10 toporow, worek ratunkowy 3 piętrowy,	6	14 i 2 alarmy próbne, 1 dniowy 1 nocny
3	Brąchnowo	1928	20	26	Jedna sikawka.	-	-
4	Gostkowo	1923	15	19	1 sikawka, 2 beczkowozy, 5 bosaków, 1 drabina.	5	15
5	Grabie	1926	15	-	1 sikawka, 1 beczka do wody, 1 drabina, 3 bosaki, 2 wiadra, 1 linka ratunkowa i 4 toporki.	4	24
6	Grębocin	1905	18	10	sikawka, 1 duża kufa, 4 małe, 4 bosaki, 4 kubełki, personel zaopatrzony w hełmy, pasy, topory, cały aparat dostatecznie wyekwipowany, brak jedynie wspinalni.	1	8
7	Kozibór	1927	15	20	1 sikawka z przyborami.	2	8
8	Lubianka	1912	11	11	1 mała konna sikawka, 2 beczki do wody, 1 zwykła drabina, 1 bosak, 5 toporków, 10 pasów, 16 kasków, 15 marynarek.	3	13
9	Lubicz	1925	21	21	1 sikawka, 2 beczkowozy, 2 drabiny przystawne, 4 bosaki.	4	24
10	Rogówko	1910	12	7	Sikawka z wężem 40 mtr, 1 kufa do wody, drabina, 2 liny, 4 topory, 4 piki, 2 kubełki, personel zaopatrzony w hełmy, pasy i ubiory, cały aparat dobry i gotów.	1	6
11	Rudak	1925	22	10	1 sikawka konna, 1 beczkowóz, 40 mtr węża prądowego, 9 mtr węża ssącego, 1 drabina przystawna, 2 bosaki, 2 wiadra, 3 trąbki alarmowe.	5	10
12	Siemoń	1925	32	8	1 sikawka, 2 węże, 2 węże ssawne, 2 drabiny, 2 bosaki, 1 latarnia.	1	8
13	Skłudzewo	1925	15	6	1 sikawka, 1 duża beczka do wody.	-	4
14	Stawki	1925	20	20	Sikawka konna, 2 kufy 2 kołowe, 2 drabiny hakowe, 1 drabina przystawna, 40 mtr węża, prądowego, 2 mtr węża ssącego, 3 wiadra, 3 beczki, 3 trąbki alarmowe, 1 sygnałowka 100 mtr linki.	5	8
15	Dźwierzno	1927	20	20	1 sikawka w komplecie.	1	-
16	Czarnowo	1928	-	18	Sikawka, 2 kufy.	2	2

Wykaz spółek wodnych

działających na terenie powiatu toruńskiego, obejmujący czas od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r.

Nr. bież.	Nazwa spółki	Siedziba miejscowość	Zadanie spółki	Czynność spółki rozciąga się na następujące miejscowości	Spółka obejmuje obszar ha	Data statutu	Ilość członków należących do spółki	Nazwisko, imię, stan, zawód i miejsce zamieszkania przewodniczącego spółki
1	Spółka drenarska „Nawra-Wybcz"	Nawra	Utrzymywanie urządzeń drenarskich i odpływowych w porządku	Nawra, Wybcz, Wybczyk Przeczno, Dębiny i Wymysłowo	1818,0000	24.8.1898	3	Szczaniecki Jan, w Nawrze
2	Spółka drenarska „Grębocin"	Grębocin	jak wyżej	Grębocin	295,0200	14. 8. 1904	30	Piasecki, Grębocin
3	Spółka wodna „Przysiek"	Przysiek	Utrzymywanie odwadniających w porządku	Przysiek, Błoto i Rozgarty	33,6400	13. 1. 1907	8	Neuman, w Przysieku
4	Spółka wodna „Otłoczyn"	Otłoczyn	jak wyżej	Otłoczyn	166,6700	7. 8. 1908	30	Fr. Dołatowski w Otłoczynie
5	Spółka wodna „Zelgno"	Zelgno	jak wyżej	Zelgno, Liznowo, Dzwierzno i Zajączkowo	134,5760	12. 10. 1911	39	Domachowski w Zelgnie
6	Spółka wodna „Kiełbasin-Zalesie"	Zelgno	jak wyżej	Kiełbasin, Zelgno i Zalesie	240,6071	20. 5. 1913	14	Mellin Zygmund w Kuczwałach
7	Spółka drenarska „Papowo-Toruńskie"	Papowo Toruńskie	jak wyżej	Papowo Toruńskie i Gostkowo	156,9175	22. 4. 1913	5	Ks. prob. Hasse w Papowie Tor.
8	Spółka wodna „Papowo-Toruńskie"	Papowo Toruńskie	jak wyżej	Papowo Toruńskie i Łysomice	17,5491	31. 8. 1920	21	Stachowski w Papowie Tor.
9	Spółka wodna „Struga Toruńska pow. jez. mlewskiego"	Kamionka	jak wyżej	Kiełbasin, Morczyny, Nowydwór, Lipowiec, Kamionka i Grodno	105,6095	24. 6. 1921	21	Jan Jankowski w Morczynach
10	Spółka drenarska „Papowo-Toruńskie Zachód"	Papowo Toruńskie	Wykonanie drenowania	Papowo Toruńskie	294,9337	30.6. 1926	46	Ks. prob. Hasse w Papowie Tor.
11	**Spółka drenarska „Nawra Bogusławki"**	Nawra	jak wyżej	Nawra i Bogusławki	217,9941	10. 9. 1926	10	Szczaniecki Jan w Nawrze
12	Spółka wodna „Czarnebłoto"	Czarnebłoto	Wykonanie regulacji odpływów	Czarnebłoto, Szerokie i Gutowo	342,6703	26. 9. 1927	78	Czachorowski Fran. w Czarnemblocie

Administracja

W granicach obwodów wójtowskich nie nastąpiły zmiany w okresie sprawozdawczym. Natomiast nastąpiły liczne zmiany pod względem personalnym. Cały szereg dotychczasowych komisarycznych wójtów i wójtów-zastępców otrzymało nominację na wójtów stałych z kadencją 6 letnią. Podział powiatów na poszczególne wójtostwa i skład wójtów i ich zastępców wynika z dołączonego zestawienia.

W okresie sprawozdawczym uchwaliły wszystkie wójtostwa statuty regulujące skład wydziałów wójtowskich i ilość delegatów gmin i obszarów dworskich. Statuty wspomniane zatwierdził Sejmik Powiatowy na posiedzeniu w dniu 27. listopada 1927 r.

Wykaz obwodów

w powiecie

Nr. bież.	Nazwa obwodu wojtowskiego, obszar w ha i ilość dusz	Do obwodu należą następujące gminy i obszary dworskie	gmina obszar dworski	Ilość dusz	a) wójta Nazwisko i imię
1	Brzezinko	Brzezinko	obsz. dw.	203	a) Mysłakowski Edward
		Młyniec	gmina	579	
	2894 ha	Jedwabno	obsz. dw.	166	b) Koźlikowski Franciszek
	1309 dusz	Gronowo	obsz. dw.	245	
		Gronówko	obsz. dw.	116	
2	Cichoradz	Siemoń	gmina	1976	a) Dynasiński Mikołaj
		Siemoń	obsz. dw.	75	
	2402 ha	Cichoradz	obsz. dw.	200	b) Janiszewzki Ksawery
	1743 dusz	Gierkowo z Otwicami	obsz. dw.	392	
3	Grzywna Szlach.	Brąchnowo	gmina	839	a) Monarski Jan
		Brąchnówko	obsz. dw.	176	
	2834 ha	Browina	obsz. dw.	176	
	2412 dusz	Grzywna Biskupia	obsz. dw.	115	
		Grzywna	gmina	787	
		Grzywna Szlachecka	obsz. dw.	94	b) Zwierski Stanisław
		Kowróz	obsz. dw.	185	
		Kowrozek	obsz. dw.	40	
4	Gutowo	Gutowo	gmina	302	a) Jędrzejkowski Bronisław
		Gutowo	obsz. dw.	6	
	3483 ha	Zarośle Cienkie	gmina	287	
	1568 dusz	Szerokie	obsz. dw.	85	
		Czarnebłoto	gmina	603	
		Cegielnik	gmina	285	
5	Górsk	Górsk	gmina	348	a) Jędrzejkowski Bronisław
		Rozgarty	gmina	243	
	3828 ha	Smolno	gmina	108	
	1416 dnsz	Przysiek	obsz. dw.	157	
		Stary Toruń	gmina	141	
		Pędzewo	gmina	419	
6	Kucborek	Papowo Biskupie	gmina	377	
		Folgowo	gmina	158	a) Paczkowski Jan
	3834 ha	Papowo Domena	obsz. dw.	238	
	2237 dusz	Staw	gmina	211	
		Bielczyny	gmina	383	
		Skąpe	gmina	626	b) Waligóra Władysław
		Chrapice	gmina	97	
		Nowa Chełmża	gmina	147	

wójtostw.

W roku sprawozdawczym przeprowadził starosta powiatowy osobiście lustrację wszystkich wójtostw w powiecie pod względem urzędowania i sposobu prowadzenia agend wójtostwa. Przy tych lustracjach napotkano na wójtów prowadzących urząd swój starannie i wzorowo, niestety, i to w większej ilości przypadków, także i na wójtów nie okazujących wcale zainteresowania dla urzędu i wykonujących swoje zadania niewłaściwie. Wszczęto energiczną akcję do usunięcia braków i ujednolicenia wewnętrznej administracji w wójtostwach. Prace przeprowadza się stopniowo przy pomocy finansowej powiatu tak, że na przyszły rok będzie prawdopodobnie można mówić o sprawniejszej administracji w wójtostwach.

wójtowskich

toruńskim.

b) zastępcy wójta		a) Data dekretu nominacyjnego i l. dz. b) Data wprowadzenia w urząd	Kadencja upływa dnia	Czy stały czy komisaryczny
Stan wzgl. zawód	Miejsce zamieszkania			
administrator	Jedwabno	a) 10. 1. 1928 l. dz. IV E 9995/27 b) 21. 1. 1928	a) i b)	stały
właściciel	Młyniec	a) 10. 1. 1928 l. dz. IV E 9995/27 b) 21. 1. 1928	21. I. 1934	stały
rolnik	Siemoń gmina	a) 31. 1. 1927 l. dz. IV. 663/27 b) 21. 2. 1927	a) 21 II. 1933	stały
rolnik	Siemoń gmina	a) 30. 9. 1927 l.dz.IV E 7068/27 b) 15. 10 1927	b) 15. X. 1933	stały
kierownik szkoły	Grzywna	a) 24. 1. 1928 l. dz. III. A 345/28 b) 11. 2. 1928	11. II. 1934	stały
rolnik	Grzywna	a) 24. 1. 1928 l. dz. III. A 345/28 b) 11.2. 1928	11. II. 1934	stały
właściciel	Smolno	a) 31. 1. 1925 l. dz. IV. 436/25 a) 20. 3. 1925	—	komisaryczny
właściciel	Smolno	a) 31. 1. 1925 l. dz. IV. 436/25 b) 20. III. 1925	—	komisaryczny
rolnik	Skąpe	a) 25. 11. 1926 l. dz. IV 8609/26 b) 13. 12. 1926	13. XII. 1932	stały
dzierżawca domeny	Papowo Domena	a) 25. 11. 1926 l. dz. IV 8609/26 b) 13. 12. 1926	13. XII. 1932	stały

Nr. bież.	Nazwa obwodu wójtowskiego, obszar w ha i ilość dusz	Do obwodu należą następujące gminy i obszary dworskie	gmina obszar dworski	Ilość dusz	a) wójta Nazwisko i imię
7	Kończewice	Kończewice	gmina	400	a) Szczaniecki Jan
		Kończewice	obsz. dw.	275	
	2779 ha	Bogusławki	gmina	152	
	1645 dusz	Warszewice	obsz. dw.	263	b) Znaniecki Leon
		Nawra	obsz. dw.	534	
8	Lubicz	Lubicz	gmina	1027	a) Olszewski Maksymiljan
		Kaszczorek	gmina	413	
	2786 ha	Bielawy	obsz. dw.	92	
	1786 dusz	Rubinkowo	gmina	254	b) Śmieszny Bernard
9	Lipniczki	Lipniczki	obsz. dw.	173	a) Śmieszny Antoni
		Grębocin	gmina	1300	
	2942 ha	Rogowo	gmina	277	
	2060 dusz	Rogówko	gmina	316	b) Pakalski Alfons
10	Lulkowo	Łysomice	obsz. dw.	374	a) Wojciechowski Franc.
		Lulkowo	gmina	435	
	7586 ha	Ostaszewo	obsz. dw.	606	
	2922 dusz	Tylice	obsz. dw.	225	
		Wytrembowice	obsz. dw.	300	b) Szews Franciszek
		Zakrzewko	obsz. dw.	143	
		Zęgwirt	obsz. dw.	73	
		Wrzosy	gmina	745	
		Olek	obsz. dw.	21	
11	Lubianka	Lubianka	gmina	562	a) Ordon Anastazy
		Biskupice	gmina	447	
	4976 ha	Bierzgłowo	gmina	411	
	2543 dusz	Zamek Bierzgłowski	obsz. dw.	284	b) Głębocki Jan
		Łążyn	gmina	839	
12	Nieszawa	Nieszawka	gmina	254	a) Koźlikowski Jan
		Wielka Nieszawka	gmina	287	
	2702 ha	Mała Nieszawka	gmina	181	
	1196 dusz	Kozibór	gmina	123	
		Dybowo	obsz. dw.	751	b) Weber Tadeusz
13	Otłoczyn	Grabie	gmina		a) Zieliński Jan
		Popioły	gmina	567	
	7749 ha	Brzeczka	gmina	495	
	1870 dusz	Pieczenia	gmina	283	
		Karczemka	obsz. dw.	231	b) Zieliński Czesław
		Otłoczyn	gmina	294	
14	Papowo	Papowo Toruńskie	gmina	736	a) Kochowicz Wojciech
		Gostkowo	gmina	455	
	4103 ha	Katarzynka	obsz. dw.	43	
	2073 dusz	Elsnerode	obsz. dw.	21	
		Koniczynka	obsz. dw.	154	b) Michalski Stanisław
		Turzno	obsz. dw.	664	
15	Rzęczkowo	Rzęczkowo	gmina	825	a) Raciniewski Józef
		Składzewo	gmina	339	
	1984 ha	Borek	obsz. dw.	47	b) Modniewski Teodor
	1211 dusz				

b) zastępcy wójta		a) Data dekretu nominacyjnego i l. dz. b) Data wprowadzenia w urząd	Kadencja upływa dnia	Czy stały czy komisaryczny
Stan wzgl. zawód	Miejsce zamieszkania			
właściciel ziemski	Nawra	a) 12. 1. 1926 l. dz. 7846/25 b) 10. 2. 1926	10. 2. 1932	stały
kierownik szkoły	Nawra	a) 12. 1. 1926 l. dz. 7846/25 b) 10. 2. 1926	10. 2. 1932	stały
rolnik	Lubicz	a) 31. 1. 1927 l. dz. IV 304/27 b) 22. 2. 1927	22. 2. 1933	stały
rolnik	Lubicz	a) 31. 1. 1927 l. dz. IV 304/27 b) 22. 2. 1927	22. 2. 1933	stały
rolnik	Grębocin	a) 11. 2. 1826 l. dz. IV 505/26 b) 20. 2. 1826	20. 2. 1932	stały
rolnik	Rogówko	a) 11. 2. 1926 l. dz. IV 505/26 b) 20. 2. 1926	20. 2. 1932	stały
rolnik	Lulkowo	a) 26. 8. 27 l. dz. IV E 2 5825/27 b) 5. 9. 1927	5. 9. 1933	stały
administrator	Wytrembowice	a) 26. 8. 27 l. dz. IV E 2 5825/27 b) 5. 9. 1927	5. 9. 1933	stały
rolnik	Bierzglowo	a) 24. 12. 1924 l. dz. IV 7848/24 b) 23. 1. 1925	23. 1. 1931	stały
rolnik	Zamek Bierzgł.	a) 24. 12. 1924 l. dz. IV 7847/24 b) 23. 1. 1925	23. 1. 1931	stały
właściciel	Nieszawka	a) 21. 7. 1926 l. dz. IV 4773/26 b) 9. 8. 1926	9. 8. 1932	stały
burmistrz	Podgórz	11. 2. 1928 powierzono tymczasowo w myśl § 57 ust. 4. ordynacji powiatowej	—	komisaryczny
rolnik	Grabie	a) 28. 3. 1927 l. dz. IV E 2833/27 b) 13. 4. 1927	13. 4. 1933	stały
kierownik szkoły	Grabie	a) 28. 3. 1927 l. dz. IV E 2833/27 b) 18. 4. 1927	13. 4. 1933	stały
rolnik	Papowo Tor.	a) 25. 3. 1927 l. dz. IV E 2735/27 b) 13. 4. 1927	13. 4. 1933	stały
rolnik	Papowo Tor.	a) 25. 3. 1927 l. dz. IV E 2735/27 b) 13. 4. 1927	13. 4. 1933	stały
rolnik	Rzęczkowo	a) 28. 2. 1926 l. dz. IV 1402/26 b) 13. 4. 1926	13. 4. 1932	stały
kierownik szkoły	Rzęczkowo	a) 10. 1. 1928 l. dz. 9918/27 b) 21. 1. 1928	21. 1. 1934	stały

Nr. bież.	Nazwa obwodu wójtowskiego, obszar w ha i ilość dusz	Do obwodu należą następujące gminy i obszary dworskie	gmina obszar dworski	Ilość dusz	a) wójta Nazwisko i imię
16	Różankowo 2528 ha 995 dusz	Świerczyny Leszcz Świerczynki Piwnice Różankowo Pigrza	gmina obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw.	141 110 50 214 189 291	a) Paluch Antoni b) Filcek Leon
17	Stawki 2446 ha 2162 dusz	Brzoza Czerniewice Piaski Stawki Rudak Strzelnica Artyl.	gmina obsz. dw. gmina gmina gmina obsz. dw.	177 25 465 725 702 68	a) Bagiński Bogumił b) Dąbrowski Stanisław
18	Sławkowo 5941 ha 2863 dusz	Sławkowo Kiełbasin Kuczwały Mirakowo Morczyny Pluskowęsy Kamionki Kamionka	obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. gmina	378 275 883 279 141 717 180 510	a) Mellin Zygmunt b) Zabłocki Zdzisław
19	Wybcz 2462 ha 1291 dusz	Wybcz Wybczyk Dąbiny Słomowo Przeczno	obsz. dw. obsz. dw. gmina obsz. dw. obsz. dw.	300 90 522 159 220	a) Męsikowski Jan b) Żurek Jakób
20	Zelgno 3384 ha 1579 dusz	Dziemiony Liznowo Zelgno Zajączkowo Dzwierzno	gmina gmina gmina gmina obsz. dw.	448 205 396 197 333	a) Domachowski Antoni b) Czapla Andrzej
21	Złotorja 3551 ha 1605 dusz	Silno Grabowiec Smolnik Kopanino Złotorja Nowa Wieś	gmina gmina gmina gmina gmina gmina	354 263 22 179 547 240	a) Cieszyński Franciszek b) Szczepanowski Feliks
22	Zławieś 4570 ha 1629 dusz	Wielka Zławieś Mała Zławieś Toporzysko Czarnowo Stanisławka Kamieniec	gmina gmina gmina gmina gmina obsz. dw	223 429 384 467 102 24	a) Żurek Walenty

b) zastępcy wójta		a) Data dekretu nominacyjnego i l. dz. b) Data wprowadzenia w urząd	Kadencja upływa dnia	Czy stały czy komisaryczny
Stan wzgl. zawód	Miejsce zamieszkania			
rolnik	Piwnice	a) 25. 3. 1927 l. dz. IV 2207/27 b) 13. 4. 1927	13. 4. 1933	stały
kierownik szkoły	Świerczyny	a) 4. 6. 1927 l. dz. IV 5026/27 b) 7. 6. 1927	7. 6. 1933	stały
właściciel	Rudak	a) 29. 7. 1927 l. dz. IV 5891/27 b) 1. 10. 1927	1. 10. 1933	stały
kierownik szkoły	Rudak	a) 29. 7. 1927 l. dz. IV 5891/27 b) 1. 10. 1927	1. 10. 1933	stały
rolnik	Kuczwały	a) 16. 2. 1927 l. dz. IV 885/27 b) 7. 4. 1926	7. 4. 1932	stały
kasjer	Kuczwały	a) 16. 2. 1927 l. dz. IV 885/27 b) 7. 4. 1926	7. 4. 1932	stały
kierownik szkoły	Dębiny	a) 14. 2. 1922 l. dz. IV a 6612/21 b) 14. 2. 1922	—	komisaryczny
rolnik	Dębiny	a) 14. 2. 1922 l. dz. IV a 6612/21 b) 14. 2. 1922	—	komisaryczny
rolnik	Zelgno	a) 5. 2. 1926 l. dz. IV 504/26 b) 7. 6. 1927	7. 6. 1933	stały
rolnik	Liznowo	a) 15. 12. 1927 l. dz. IV E 9327/27 b) 7. 1. 1928	7. 1. 1934	stały
rolnik	Złotorja	a) 4. 3. 1926 l. dz. IV 1401/26 b) 24. 4. 1926	24. 4. 1932	stały
rolnik	Nowa Wieś	a) 4. 3. 1926 l. dz. IV 1401/26 b) 24. 4. 1926	24. 4. 1932	stały
rolnik	Czarnowo	a) 14. 2. 1922 l. dz. IVa 6612/21 d) 14. 2. 1922	—	komisaryczny

Wykaz Urzędów

w powiecie

z równoczesnem podaniem ruchu ludności

Nr. bież.	Nazwa urzędu stanu cywilnego	Siedziba urzędu i poczta	Do obwodu urzędu stanu cyw. należą: miejscowości	gmina obsz. dw.	Nazwizko i imię a) urzędnika stanu cywilnego b) zastępcy urzędnika stanu cyw.: Nazwisko i imię	stan zawód
1	Chełmża	Chełmża	Chełmża	miasto	a) Kurzątkowski Bronisław b) Jaranowski Franciszek	burmistrz nacz. sekret. miejski
2	Podgórz	Podgórz	Podgórz Piaski Stawki Rudak Brzoza Czerniewice Strzelnica Art.	miasto gmina gmina gmina gmina obsz. dw. obsz. dw.	a) Weber Tadeusz b) Nowak Józef	burmistrz Podgórz sekr. miejski
3	Brzezinko	Młyniec	Młyniec Jedwabno Brzezinko Gronowo Gronówko	gmina obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw.	a) Koźlikowski Franciszek b) Jordan Józef	poś.rol. i mistrz młyn. posiedz. roln.
4	Siemoń	Siemoń	Siemoń Otowice Siemoń Gierkowo Cichoradz	gmina gmina obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw.	a) Muszyński Józef b) Czajkowski Józef	kier. szkoły rolnik
5	Górsk	Górsk Rozgarty	Górsk Smolno Pędzewo Stary Toruń Rozgarty Przysiek	gmina gmina gmina gmina gmina obsz. dw.	a) Karczewski Franciszek b) —	rolnik
6	Grzywna Szl.	Grzywna Chełmża	Grzywna Brąchnowo Grzywna Szl. Grzywna B. Kowróz Kowrózek Browina Brąchnówko	gmina gmina obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw. obsz. dw.	a) Monarski Jan b) Gołumski Bolesław	nauczyciel rolnik
7	Gutowo	Szerokie Pędzewo	Gutowo Zarośle Cienkie Cegielnik Czarnebłoto Gutowo Leśnictwo Szerokie	gmina gmina gmina gmina obsz. dw. obsz. dw.	a) Jędrzejkowski Bronisław b) —	rolnik
8	Kończewice	Nawra	Bogusławki Kończewice Nawra Warszewice Kończewice	gmina gmina obsz. dw. obsz. dw. obsz. bw.	a) Znaniecki Leon b) Szczaniecki Jan	nauczyciel wł. ziemski

Stanu Cywilnego

toruńskim

w poszczególnych obwodach tych urzędów.

W czasie od 1. kwietnia 1927 r. do 31. marca 1928 r. zarejestrowano

urodzeń								wypadków śmierci								zawarto ślubów małż.				
katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katol.	ewang.	miesz.	żyd.	in. wyz.
m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.					
178	145	4	4	1	1	-	-	103	84	5	10	1	-	-	-	76	1	-	1	1
105	109	5	3	-	-	-	-	49	48	6	7	-	-	-	-	34	6	2	-	-
28	25	-	-	-	-	-	-	9	14	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-
27	40	-	-	-	-	-	-	17	15	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-
26	18	4	5	-	-	1	1	12	6	3	2	-	-	-	-	5	1	1	-	-
47	34	1	-	-	-	-	-	20	15	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-
18	12	10	12	-	-	-	-	6	4	2	6	-	-	-	-	4	6	-	-	-
28	30	-	-	-	-	-	-	13	13	1	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-

Nr. bież.	Nazwa urzędu stanu cywilnego	Siedziba urzędu i poczta	Do obwodu urzędu stanu cyw. należą: miejscowości	gmina / obsz. dw.	Nazwizko i imię a) urzędnika stanu cywilnego b) zastępcy urzędnika stanu cyw.: Nazwisko i imię	stan zawód
9	Lipniczki	Grębocin	Grębocin	gmina	a) Śmieszny Antoni	rolnik
			Rogowo	gmina		
			Rogówko	gmina	b) Śmieszny Florjan	rolnik
			Lipniczki	obsz. dw.		
10	Lubianka	Łążyn Rzęczkowo	Lubianka	gmina	a) Kołpacki Franciszek	kier. szkoły
			Łążyn gm.	gmina		
			Biskupice	gmina		
			Bierzgłowo	gmina	b) Raciniewski Kazimierz	rolnik
			Zamek Bierzgł.	obsz. dw.		
11	Lubicz	Lubicz	Lubicz	gmina	a) Olszewski Maksymiljan	rolnik
			Kaszczorek	gmina	b) —	
			Rubinkowo	gmina		
			Bieławy	obsz. dw.		
12	Lulkowo	Lulkowo	Lulkowo	gmina	a) Panster Ignacy	rolnik
			Wrzosy	gmina	b) Gruchała Augustyn	kier. szkoły
			Ostaszewo	obsz. dw.		
			Wytrębowice	obsz. dw.		
			Zęgwirt	obsz. dw.		
			Tylice	obsz. dw.		
			Zakrzewko	obsz. dw.		
			Łysomice	obsz. dw.		
			Olek	obsz. dw.		
18	Nieszawa	Nieszawka Podgórz	Nieszawka	gmina	a) Koźlikowski Jan	—
			M. Nieszawka	gmina	—	
			W. Nieszawka	gmina		
			Kozibór	gmina		
			Dybowo	obsz. dw.		
14	Otłoczyn	Grabie	Otłoczyn	gmina	a) Zieliński Jan	rolnik
			Pieczenia	gmina	b) Piasecki Franciszek	rolnik
			Popioły	gmina		
			Frydolina	gmina		
			Brzeczka	gmina		
			Grabie	gmina		
			Karczemka	gmina		
15	Papowo Tor.	Papowo Tor.	Papowo Tor.	gmina	a) Geppert Wincenty	oberż. i rolnik
			Gostkowo	gmina		
			Elsnerode	gmina	b) Michalski Stanisław	dzierż. prob.
			Brzoźno	obsz. dw.		
			Turzno	obsz. dw.		
			Koniczynka	obsz. dw.		
			Katarzynka	obsz. dw.		
16	Różankowo	Pigża Świerczynki	Świerczynki	gmina	a) Górski Jan	nauczyciel
			Świerczyny	gmina		
			Olek	gmina	b) Filcek Leon	nauczyciel
			Pigża	obsz. dw.		
			Leszcz	obsz. dw.		
			Piwnice	obsz. dw.		
			Różankowo	obsz. dw.		

W czasie od 1. kwietnia 1927 r. do 31. marca 1928 r. zarejestrowano

urodzeń								wypadków śmierci								zawarto ślubów małż.				
katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katol.	ewang.	miesz.	żyd.	in. wyz.
m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.					
43	86	3	3			-	-	15	15	1	2	-	-	-	-	15	3	-	-	-
48	32	1	1	-	-	-	-	15	16	1	2	-	-	-	-	27	3	1	-	-
37	39	-	2	-	-	-	1	18	7	-	1	-	-	-	-	21	-	-	-	-
52	44	2	1	-	-	1	-	18	25	4	2	-	-	-	-	32	-	1	-	-
15	18	5	5	-	-	-	-	7	6	8	6	-	-	-	-	4	2	-	-	-
25	29	2	2	-	-	-	-	11	12	2	2	-	-	-	-	16	3	-	-	-
40	37	1	-	-	-	-	-	21	18	1	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-
30	37	-	-	-	-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Nr. bież.	Nazwa urzędu stanu cywilnego	Siedziba urzędu i poczta	Do obwodu urzędu stanu cyw. należą: miejscowości	gmina / obsz. dw.	Nazwizko i imię a) urzędnika stanu cywilnego b) zastęcy urzędnika stanu cyw.: Nazwisko i imię	stan zawód
17	Rzęczkowo	Rzęczkowo	Rzęczkowo	gmina	a) Modniewski Teodor	kier. szkoły
			Skłudzewo	gmina	b) Raciniewski Franciszek	rolnik
			Borek	obsz. dw.		
18	Skąpe	Papowo B. Wrocławki	Skąpe	gmina	a) Sowiński Antoni	nauczyciel
			Papowo B.	gmina		
			Bielczyny	gmina	b) Szpankiewicz Józef	rolnik
			Nowa Chełmża	gmina		
			Chrapice	gmina		
			Folgowo	gmina		
			Staw	gmina		
			Kucborek	gmina		
			Papowo Dom.	obsz. dw.		
19	Sławkowo	Kuczwały Chełmża	Kamionka	gmina	a) Zabłocki Zdzisław	książkowy
			Kuczwały	obsz. dw.		
			Sławkowo	obsz. dw.	b) Zacharek Leon	nauczyciel
			Morczyny	obsz. dw.		
			Kamionka Dom.	obsz. dw.		
			Mirakowo z Grodnem	obsz. dw.		
			Kiełbasin z Kiełbasinkiem	obsz. dw.		
			Pluskowęsy z Zalesiem	obsz. dw.		
20	Wybcz	Dębiny Nawra	Dębiny	gmina	a) Mięsikowski Jan	nauczyciel
			Przeczno	obsz. dw.		
			Słomowo	obsz. dw.	b) Szlosowski Jan	ziemianin
			Wybczyk	obsz. dw.		
			Wybcz	obsz. dw.		
21	Zelgno	Zelgno Dźwierzno	Dziemiony	gmina	a) Domachowski Antoni	rolnik
			Liznowo	gmina	b) —	
			Zelgno	gmina		
			Zajączkowo	gmina		
			Dźwierzno	obsz. dw.		
22	Zławieś	Czarnowo	Czarnowo	gmina	a) —	
			Stanisławka	gmina	b) Żurek Walenty	ziemianin
			Toporzysko	gmina		
			M. Zławieś	gmina		
			W. Zławieś	gmina		
			Kamieniec	obsz. dw.		
23	Złotorja	Złotorja	Złotorja	gmina	a) Cieszyński Franciszek	rolnik
			Nowa Wieś	gmina		
			Kopanino	gmina	b) Szczepanowski Feliks	rolnik
			Smolnik	gmina		
			Grabowiec	gmina		
			Silno	gmina		

W czasie od 1. kwietnia 1927 r. do 31. marca 1928 r. zarejestrowano

urodzeń								wypadków śmierci								zawarto ślubów małż.				
katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katolików		ewangel.		żydów		inn. wyzn.		katol.	ewang.	miesz.	żyd.	in. wyz.
m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.					
21	12	3	1	–	–	-	-	6	5	3	1	-	-	-	-	7	4	1	-	-
40	48	6	5	-	-	-	-	15	14	2	3	-	-	-	-	23	1	1	-	-
38	40	1	2	-	-	-	-	14	9	1	1	-	-	-	-	21	1	-	-	-
20	17	-	-	-	-	-	-	11	7	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-
23	42	2	3	-	-	-	-	15	12	1	-	-	-	-	-	17	2	-	-	-
19	13	10	9	-	-	-	-	5	4	4	2	-	-	-	-	8	7	-	-	-
23	11	9	9	-	-	-	-	9	4	4	7	-	-	-	-	4	3	-	-	-

Administracja gmin.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28. stycznia 1927 r. Dz. Ust. Rz. P. roczn. 1927 Nr. 11 poz. 88 zniesiono obszar dworski Nowa Grabia i utworzono z niego dwie samodzielne gminy G r a b i e i P o p i o ł y.

Rozporządzenie wspomniane weszło w życie z dniem 1. kwietnia 1927 r.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29. sierpnia 1927 r. Dz. Ust. Rz. P. roczn. 1927 Nr. 81 poz. 703 — zniesiono z dniem 31. października 1927 r. obszar dworski Rubinkowo i utworzono z niego samodzielną gminę.

W nowoutworzonych gminach przeprowadzono wybory zarządu (sołtysów i ławników) oraz rad gminnych tak, że od czasu wejścia w życie odnośnych rozporządzeń gminy urzędują jako samodzielne jednostki administracyjne.

O rozwoju gmin pod względem administracyjnym i inwestcyjnym (ulepszanie dróg gminnych powiększenie majątku gminnego) wobec obowiązującej ustawy z dnia 11 sierpnia 1928 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych nie można mówić. Dochody są bardzo szczupłe pomimo wykorzystania wszystkich dozwolonych źródeł podatkowych, a największa część ich idzie w pierwszym rzędzie na szkolnictwo a potem na opiekę społeczną. Zmiana roku budżetowego wywołała w finansach gminnych także pewien zamęt, z którego gminy wybrną dopiero w latach następnych.

Z tych powodów administracja gmin jest trudna. W gminach brak nieraz ludzi wykwalifikowanych, którzyby się mogli podjąć pracy na stanowisku sołtysów. Praca związana z sprawowaniem urzędu sołtysa, który w bardzo wielu przypadkach administruje także i kasą gminną, jest zanadto obszerna a ludność nie zawsze odnosi się z konieczną życzliwością i wyrozumieniem dla zadań sołtysa, co w znacznej mierze odstrasza chętnych do pracy.

Na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i rozporządzeń wykonawczych Ministrów musi być w gminach zaprowadzona jednolita kasowość i rachunkowość. Aby sołtysów zapoznać z ich zadaniami w tym dziale administracji, zwołano wszystkich sołtysów na specjalny zjazd, na którym sprawę dokładnie omówiono i udzielono wszelkich wskazówek. Przyszłość dopiero okaże skutki zmiany w prowadzeniu kasowości etc.

Celem przekonania się o sprawności w urzędowaniu sołtysów jakoteż sposobie prowadzenia przez nich agend przeprowadza powiat za pomocą specjalnego inspektora samorządowego lustrację sołectw. Takich lustracyj przeprowadzono w roku sprawozdawczym 12. Nie można powiedzieć, żeby wynik tych lustracyj był wszędzie dodatni. Przypisać to należy licznym zmianom w ustawodawstwie a w niemałej mierze także i częstym zmianom na stanowiskach sołtysów. Brak wyszkolenia, a często i zrozumienia dla sprawnego i należytego urzędowania. Te braki właśnie bardzo znacznie utrudniają władzom nadzorczym wykonanie ich zadań.

Skład członków zarządu w poszczególnych gminach oraz pogląd na finansowość poszczególnych gmin w okresie sprawozdawczym wykazują dołączone tabele.

Skład członków zarządu

w gminach wiejskich powiatu toruńskiego.

Nr. bież.	Gmina	Ilość mieszkań.	Nazwiska i imiona sołtysa	zastępcy ławnika	I. ławnika	II. ławnika
1	**Bielczyny**	339	Wilkowski Jan	Kuzimski Józef	Jakubowski Antoni	Wózek Feliks
2	**Bierzgłowo**	403	Kwiatkowski Juljan	Czajkowski Dominik	Krużewski Alojzy	Kopiński Bolesław
3	**Biskupice**	490	Kujawski Marcin	Wuttge Karol	Grabowski Władysław	Mądzielewski Franciszek
4	**Bogusławki**	158	Właśniewski Bolesław	Sopoński Stanisław	Wiśniewski Bolesław	Wiśniewski Antoni
5	**Brąchnowo**	757	Podwójski Jan	Sztyrbicki Szczepan	Reszkowski Adam	Noworacki Kazimierz
6	Brzeczka	510	Polanowski Ignacy	Mazur Antoni	Rogacki Stanisław	Philipp Ferdynand
7	Brzoza	173	komisaryczny Czepczyński Bronisław	Polanowski Ludwik	Krening Władysław	Szynkiewicz Jan
8	Chrapice	127	Mortyński Alojzy	Lipiński Bolesław	Lipiński Bolesław	Ludwikowski Franciszek
9	Czarnebłoto	549	Szube Stanisław zastępca sołtysa	Kurowski Jan	—	Bartmann Wojciech
10	Czarnowo	458	Żurek Walenty	Cimoch Józef	Nichterlein Juljusz	Szturmowski Józef
11	Cegielnik	302	Dziadowiec Stanisław	Babiarz Jan	Tomczyk Stanisław	Markowski Franciszek
12	Dębiny	462	Grabowski Konstanty	Urbański Jan	Brocki Walenty	Bolt Bronisław
13	Dziemiony	261	Bryka Jakób	Peter Robert	Malzahn Franciszek	Czerwiński Stanisław
14	Folgowo	166	Łęgowski Stanisław	Cieślewicz Antoni	Wiśniewski Franciszek	Lewandowski Kazimierz
15	Górsk	380	Karczewski Franciszek	Szedler Ludwik	Golaszewski Franciszek	Brüschke Ernest
16	Gostkowo	424	Jugo Józef	Piekalski Jan	Styczeń Ignacy	Parka Ignacy
17	Grabowiec	228	Brok Wojciech	Kowalski Mieczysław	Anna Kreningowa komisaryczna	Anuszewski Bolesław
18	Grębocin	1487	Potlik Józef	Majewski Jan	Piasecki Andrzej	Czorniakiewicz Michał
19	Grzywna	733	Gołumski Bolesław	Maćkowski Jan	Zwierski Stanisław	Głowacki Walerjan
20	Gutowo	293	Łapiński Jan	Marks Wilhelm	Sudul Paweł	Werle Rychard

Nr. poł.	Gmina	Ilość mieszkań.	Nazwiska i imiona			
			sołtysa	I. ławnika	II. ławnika	zastępcy ławnika
21	Grabie		Mierzwicki Wojciech	Waśk Jan	Gołaszewski Antoni	Zrębkowski Michał
22	Kamionka	517	Zieliński Jan	Lemański Józef	Kalinowski Bolesław	Sekora Andrzej
23	Kaszczorok	410	Wilmanowicz Władysław komisaryczny	Wiśniewski Wacław	Anusiak Franciszek	Żółtowski Teodor
24	Kopanino	157	Dąbrowski Franciszek	Czense Fryderyk	Wunsch Emil	Liedtke Adam
25	Kończewice	392	Młodzianowski Jan	Smykowski Franciszek	Jaworski Andrzej	Nowicki Franciszek
26	Kozibór	145	Rutynowski Walerjan	Domżalski Franciszek	Deck Gustaw	Bazarowski Józef
27	Łążyn	844	Noworacki Piotr	Maćkiewicz Kazimierz	Raciniewski Kazimierz	Sobiechowski Anastazy
28	Lubianka	605	Gołumski Konstanty	Łyszczarz Jan	Winiarski Czesław	Pycior Sylwester
29	Lubicz	1100	Olszewski Maksymiljan	Śmieszny Bernard	Kujawski Stefan	Deuter Chrystjan
30	Lulkowo	443	Rudnicki Franciszek	Wasilewski Antoni	Łaszkiewicz Edward	Wojtowicz Jan
31	Liznowo	202	Czapla Andrzej	Bisaga Emil	Stojałowski Feliks	Sołtys Jakób
32	Mała Nieszawka	263	Mirek Franciszek	Rokicki Adam	Nowicki Andrzej	Jaruszewski Feliks
33	Mała Zławieś	458	Ostrowski Michał zastępca sołtysa	Dudek Józef	Fenske Jan	
34	Młyniec	606	Jordan Józef	Józefczyk Zbigniew	Bębnista Apolonjusz	Derowski Leon
35	Nieszawka	230	Koźlikowski Jan	Hanke Leopold	Loose Ludwik	Kruczak Wincenty
36	Nowa Chełmża	147	Zieliński Józef II. ławn. zast. sołt.	Marański Stanisław	—	Piekarz Jan
37	Nowa Wieś	191	Szczepanowski Feliks	Burdyński Augustyn	Stefanowski Jan	Anusiak Jan
38	Otłoczyn	348	Fallsńczyk Józef	Dołatowski Franciszek	Dorenda Władysław	Grzella Jan
39	Papowo Bisk.	343	Szpankiewicz Józef	Koliński Jan	Sadowski Jan	Szydzik Aleksander
40	Papowo Tor.	670	Adamkiewicz Jan	Bartoszyński Franciszek	Stachowski Antoni	Nalaskowski Jan

Nr. bież.	Gmina	Ilość mieszkań.	Nazwiska i imiona			
			sołtysa	I. ławnika	II. ławnika	zastępcy ławnika
41	Pędzewo	462	Wójtynek Michał	Tomczyński Władysław	Okraska Franciszek	Sprengel Wojciech
42	Piaski	475	Pawlik Stanisław	Dürr Teodor	Baranowski Franciszek	Wieczorek Konstanty
43	Pieczenia	257	Gołaszewski Juljan	Nadolny Robert	Duszyński Bolesław	Polanowski Jan
44	Popioły	232	Jasicki Franciszek	Polanowski Ignacy	Wegnerowski Władysław	Zakrzacki Tomasz
45	Rogówko	345	Chmielecki Aleksander	Kusior Jan	Guzda Franciszek	Raczkowski Jan
46	Rogowo	302	Olszewski Feliks	Okoński Józef	Szczepanowski Dawid	Foth Fryderyk
47	Rozgarty	273	Zelek Józef komisaryczny	Marquart Otto	Nieradka Jakób	Idźkowski Bolesław
48	Rubinkowo	320	Wąż Jan	Drzewucki Juljan	Małecki Władysław	
49	Rudak	927	Dąbrowski Stanisław	Bagiński Bogumił	Reif Władysław	Rosiński Kazimierz
50	Rzęczkowo	918	Lewandowski Jan	Chojnacki Ludwik	Gretkowski Bolesław	Balicki Teodor
51	Siemoń	1045	Janiszewski Ksawery	Czajkowski Józef	Urbański Jan	Bojanowski Ignacy
52	Silno	352	Leuthold William komisaryczny		Szatkowski Korneljusz	Hapke August
53	Skąpe	605	Paczkowski Jan komisaryczny	Kwella Jan	Rudnicki Jan	Zieliński Józef
54	Skłudzewo	328	Wiśniewski Szymon	Kisielewski Jan	Wąchała Jan	Dębek Jan
55	Smolnik	29	Skrzyniarz Franciszek	Fenske Jakób	Huse Emil	Wollbold Emil
56	Smolno	121	Wojtynek Michał komisaryczny	Okraska Franciszek komisaryczny	Sprengel Wojciech komisaryczny	Ejankowski Ludwik
57	Stanisławka	108	Tomasik Jan	Mirka Wincenty	Haberer Robert	Pankratz Robert
58	Stary Toruń	158	Żelek Józef	Milke Piotr	Janz Feliks	Lewandowski Aleksander
59	Staw	232	Wygocka Stanisława	Katlewski Jakób	Korona Franciszek	Ewert Karol
60	Stawki	725	Falkowski Bernard	Merczyński Leon	Jarzyna Józef	Nowiński Józef

Nr. bież.	Gmina	Ilość mieszkań.	Nazwiska i imiona			
			sołtysa	I. ławnika	II. ławnika	zastępcy ławnika
61	Świerczyny	150	Krużyński Maksymiljan	Filcek Leon	Paczkowski Tomasz	Waś Jan
62	Toporzysko	420	Trzaska Jan	Rutyna Andrzej	Czerwiński Jan	Nichterlein Karol
63	Wrzosy	884	Ruszkowski Kazimierz	Jaworski Walenty	Uławski Feliks	Kasprzak Wincenty
64	Wielka Nieszawka	298	Koźlikowski Jan	—	Kryszewski Stanisław	Józefiak Jan
65	Wielka Zławieś	214	Gorczyca Władysław	—	Neubauer Ewald	Rubak Maksymiljan
66	Zajączkowo	215	Curlej Jan	Leśniak Wiktor	Szust Bronisław	Winicki Jan
67	Zelgno	398	Domachowski Antoni	Zych Franciszek	Kość Franciszek	Moszkiewicz Józef
68	Złotorja	668	Karmiński Stanisław	Wasilewski Paweł	Lemański Masymiljan	Gawarkiewicz Juljan
69	Zarośle Cienkie	281	Mazur Andrzej I. ławn. i zast. sołt.	—	Będziniak Piotr	Deca Michał

Wykaz obrotów pieniężnych - dochodów i wydatków -

w gminach wiejskich powiatu toruńskiego w okresie gospodarczym 1627/28 r.

Nr. bież.	Gmina	Budżet przewidywał sumę	Rzeczywiste		Okres gospodarczy 1927/28 zamknięto z		Czy gmina otrzymała subwencję
			dochody	wydatki	nadwyżką	niedoborem	
1	Bielczyny	2.488,10	3.000,93	2.710,26	290,67	—	—
2	Bierzgłowo	2.070,29	3.350,53	3.147,75	202,78	—	2.000,00
3	Biskupice	2.531,00	4.420,81	4.109,17	311,14	—	—
4	Bogusławki	694,08	926,15	906,97	19,18	—	575,00
5	Brąchnowo	2.648,00	4.581,69	4.043,05	538,64	—	—
6	Brzeczka	2.150,00	2.852,26	2.940,20	12,06	—	—
7	Brzoza	1.145,00	2.334,31	2.333,36	0,95	—	—
8	Chrapice	666,00	942,82	855,48	87,34	—	—
9	Czarnebłoto	2.140,00	2.248,92	2.138,97	109,95	—	—
10	Czarnowo	4.834,17	2.971,63	2.983,89	—	12,26	—
11	Cegielnik	799,00	1.037,36	942,84	94,52	—	—
12	Dębiny	2.518,00	3.501.78	4.078,29	—	576,51	925,00

Nr. bież.	Gmina	Budżet przewidywał sumę	Rzeczywiste		Okres gospodarczy 1927/28 zamknięto z		Czy gmina otrzymała subwencję
			dochody	wydatki	nadwyżką	niedoborem	
13	Dziemiony	5.686,00	8.075,05	7.608,54	466,51	—	—
14	Folgowo	1.335,00	1.725,83	1.371,11	354,72	—	—
15	Górsk	3.190,39	3.895,89	3.531,78	364,11	—	—
16	Gostkowo	3.802,00	5.196,69	5.064,37	132,32	—	—
17	Grabowiec	1.605,75	1.880,63	1.754,73	125,90	—	—
18	Grębocin	5.459,00	7.924,73	6.642,95	1.281,78	—	—
19	Grzywna	3.044,50	3.766,56	3.733,88	32,68	—	300,00
20	Gutowo	1.358,00	1.522,71	1.522,52	0.19	—	321,25
21	Grabie	1.395,00	1.622,73	1.970,77	—	348,04	—
22	Kamionka	2.567,27	3.399,59	3.176,79	222,80	—	—
23	Kaszczorek	1.254,24	2.017,44	1.883,50	233,94	—	) 350,00) 492,00
24	Kopanino	1.250,67	1.561,78	1.514,20	47,58	—	—
25	Kończewice	2.584,37	1.922,03	1.762,51	159,52	—	100,00
26	Kozibór	637,65	2.133,48	2.077,93	55,55	—	400,38
27	Łążyn	2.202,00	3.437,34	3.062,40	374,94	—	—
28	Lubianka	5.192,00	7.214,01	6.186,49	1.072,52	—	—
29	Lubicz	3.726,00	5.306,35	4.437,83	868,52	—	)1000,00) 400,00
30	Luikowo	5.107,00	6.943,31	6.508,17	435,14	—	—
31	Liznowo	945,00	1.892,73	1.698,97	193,76	—	—
32	Mała Nieszawka	532,00	1.101,43	797,08	304,35	—	114,00
33	Mała Zławieś	1.050,58	1.393,62	1.151,59	242,03	—	--
34	Młyniec	1.207,00	1.838,93	1.832,13	6,80	—	--
35	Nieszawka	2.263,29	723,29	717,63	5,66	—	600,00
36	Nowa Chełmża	853,44	1.044,45	1.045,40	0,95	—	310,04
37	Nowa Wieś	973,00	2.342,40	1.387,53	954,87	—	—
38	Otłoczyn	1.832,22	1.791,74	1.721,65	60,09	—	—
39	Papowo Bisk.	2.413,00	4.994,26	3.068,00	1.930,26	—	—
40	Papowo Tor.	3.036,51	3.630,10	3.273,99	356,11	—	700,00
41	Pędzewo	2.512,25	2.993,77	2.991,88	1,89	—	--
42	Piaski	5.140,00	3.534,64	3.117,44	417,20	—	1000,00
43	Pieczenia	846,26	1.213,74	1.206,97	6,94	—	--

Nr. bież.	Gmina	Budżet przewidywał sumę	Rzeczywisto		Okres gospodarczy 1927/28 zamknięto z		Czy gmina otrzymała subwencję
			dochody	wydatki	nadwyżką	niedoborem	
44	Popioły	1.197,40	961,06	1.278,04	—	316,98	—
45	Rogówko	3.207,00	3.470,66	3.332,52	138,14	—	—
46	Rogowo	2.064,00	2.754,18	2.747,31	6,87	—	—
47	Rozgarty	798,00	715,02	1.057,59	—	342,57	—
48	Rudak	2.385,49	3.616,42	3.242,43	373,99	—	600,00
49	Rzęczkowo	5.339,53	7.726,63	8.354,13	1.227,44	—	—
50	Siemoń	5.067,20	5.706,66	5.637,19	69,47	—	1.000,00
51	Silno	1.455,00	3.007,45	2.871,66	135,79	—	—
52	Skąpe	4.964,00	7.425,80	7.249,35	176,45	—	—
53	Składzewo	2.666,45	5.534,91	5.540,38	—	5,47	—
54	Smolnik	340,33	260,40	247,19	13,21	—	—
55	Smolno	596,00	704,47	656,77	47,70	—	—
56	Stanisławka	440,00	299,87	423,85	—	123,98	—
57	Stary Toruń	1.374,00	1.558,15	1.212,97	345,18	—	—
58	Staw	1.932,46	2.804,57	2.436,06	368,51	—	—
59	Stawki	3.123,00	2.140,36	2.419,09	—	278,73	—
60	Świerczyny	675,00	1.212,23	1.342,85	—	130,62	—
61	Toporzysko	1.341,60	2.060,02	1.717,95	343,07	—	—
62	Wrzosy	2.776,27	3.047,72	3.303,25	—	255,53	—
63	Wielka Nieszawka	1.364,05	2.792,98	2.744,56	84,42	—	—
64	Wielka Zławieś	1.615,00	1.541,69	1.692,55	—	150,86	—
65	Zajączkowo	2.128,00	4.330,51	3.532,96	797,55	—	—
66	Zelgno	4.121,00	8.207,30	6.958,02	1.249,28	—	—
67	Złotorja	2.187,00	4.202,93	4.267,60	—	64,97	1.725,00
68	Zarośle Cienkie	759,70	1.104,37	1.104,37	—	--	—

D o t y c z y

sprawozdania administracyjnego Wydziału Powiatowego
za czas od 1 kwietnia 1928 r. do 31 marca 1929 r.

Znak akt : W.I.-9-4- 29.

Odręcznie z prośbą o zwrot

do Pana Lekarza Powiatowego

w T o r u n i u .

Do sprawozdania administracyjnego powiatu toruńskiego za okres ubiegły 0- kwiecień 28 - marzec 1929- potrzebne mi są dane statystyczne i informacyjne z dziedziny zdrowotności publicznej, stanu chorób zaraźliwych ludzkich i ~~zwierzęcych~~ i ich zwalczania, stanu sanitarnego ~~i weterynaryjnego~~ itd., jak to wykazuje sprawozdanie administracyjne za rok 1927, dołączone do niniejszego dla informacji. (str. 28 i 29 oraz str. 35 i 36). Proszę Pana Dr. niniejszem o udzielenie mi tych informacyj z Swego zakresu działania w powiecie toruńskim.

Pożądanem jest, aby Pan Dr. nie krępował się temi krótkiemi streszczeniami, jakie są zawarte w sprawozdaniu, ale, o ile to dla informacji szerszego ogółu w powiecie uważa za wskazane, rozwinął je według własnego uznania.

Informacyj powyższych udzielić mi proszę do dnia 15 kwietnia 1929 r., abym mógł jaknajprędzej rozpocząć z pracami przygotowawczemi.

T o r u ń , dnia 27 marca 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA POWIATOWY

Dotyczy

sprawozdania administracyjnego Wydziału Powiatowego
za czas od 1 kwietnia 1928 r. do 31 marca 1929 r.

Znak akt : W.I.-9-4-29.

Odręcznie z prośbą o zwrot

do Pana Lekarza Powiatowego

w Toruniu.

Do sprawozdania administracyjnego powiatu toruńskiego za okres ubiegły 1- kwiecień 28 - marzec 1929 potrzebne mi są dane statystyczne i informacyjne z dziedziny zdrowotności publicznej, stanu chorób zaraźliwych ludzkich i zwierzęcych i ich zwalczania, stanu sanitarnego i weterynaryjnego itd., jak to wykazuje sprawozdanie administracyjne za rok 1927, dołączone do niniejszego dla informacji /str. 28 i 29 oraz str. 35 i 36/. Proszę Pana Dr. niniejszem o udzielenie mi tych informacyj z Swego zakresu działania w powiecie toruńskim.

Pożądanem jest, aby Pan Dr. nie krępował się temi krótkiemi streszczeniami, jakie są zawarte w sprawozdaniu, ale o ile to dla informacji szerszego ogółu w powiecie uważa za ważne, rozwinął je według własnego uznania.

Informacyj powyższych udzielić mi proszę do dnia 15 kwietnia 1929 r. abym mógł jaknajprędzej rozpocząć z pracami przygotowawczemi.

Toruń, dnia 27 marca 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA POWIATOWY

W.W100/151